№ 75 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאָדזער טאַגעבלאַט

21-סטער יאהרגאנג | 27 marca 1928 r. | דינסטאג, ו' ניסן תרפ"ח | רעדאקציע און אדמיניסטראציע: פיעטריקאווער 18. טעלעפאנען: פון רעדאקציע 76, פון אדמיניסטראציע 47

נאך קורצע און שווערע ליידען איז געשטארבען ד. 25 מערץ ה. י. אין עלטער פון 54 יאהר

נ"ע

אדם בארנשטיין

פערוואלטענדער דירעקטאר פון סטאזשיצער פאבריק פון קארט-אויסארבייטונג

ז. בארנשטיין אקצ. געז.

אין פערשטארבענעם פערלירען מיר א געשעצטען און אונערמידליכען ארבייטס-גענאסע. זיין אנדענקען פערבלייבט שטענדיג ביי אונז.

די פערוואלטונג

פון סטאזשיצער פאבריק פון קארט-אויסארבייטונג

ז. בארנשטיין אקצ. געז. טאמאשאוו מאז.

די מעבעל-פאבריק „MEBLOPOL"

טאכט בעקאנט דער געעהרטער קונדשאפט, אז ס'איז געעפענט געווארען א פערסויף-שטעל אין

לאדז, זשעלאנא 6 טעל. 33-71

און בעזיצט א רייכען אויסוואהל פון די מאדערנסטע און עלעגאנטסטע ביז די בעשיידענסטע

צימער-איינריכטונגען ווי אויך איינצעלנע מעבעל-שטיקער

רעעלע בעהאנדלונג. .... לאנגיעהריגע גאראנטיע. .... די בעסטע בעדינגונגען.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז געשטארבען אין עלטער פון 71 יאהר אונזער ליבער פאטער, שוויגערפאטער, גרויספאטער ברודער און פעטער

נ"ע

מנשה מענדיל ציטראן

די לויה קומט פאר היינט דינסטאג 2 א זייגער נאכמ. פון טרויער-הויז פולנאצנע 12 א. וועגען דעם פ'טעלען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

Wyrazy szczerego i serdecznego współczucia z powodu śmierci

b. p. Adama BORNSTEINA

dyrektora zarządzającego Starzyckiej Fabryki Wyrobów Sukiennych Z. BORNSTEIN Sp. Akc.

składa

M. Pakin Tomaszów Maz.

בעקאנטמאכונג.

דערמיט מאכען מיר בעקאנט דער געעהרטער יודישער בעפעלקערונג, אז

מאשין-מצות

איז צו בעקומען אין דער לאדזער בעקעריי

זאמענהאף 15

מיט אכטונג

די פעראייניגטע בעקער-מייסטער

זאמענהאף 15.

בעקאנטמאכונג.

דערמיט מאך איך בעקאנט, אז דער פראקורענט פון מיין פירמע ה' אברהם טאטארקא האט פון 21 מערץ 1928 אויפגעהערט צו רעפרעזענטירען מיין פירמע און די בעפולמעכטיגונג איז איהם אפגענומען געווארען און פון דעם אויפגעהערטען דאטום וועלען קיינע טראנזאקציעס, וועלכע וועלען פון איהם געמאכט ווערען ווי אויך אינקאסא נישט אנערקענט ווערען. מיט אכטונג

Mechaniczna Fabryka Pończóch

Jakób Szlezynger, Łódź, Żeromskiego 31.

א יונגעל

מיט פאלקס-שול-בילדונג, מיט גוטע רעקאמענדאציעס ווערט פון זאפארט געזוכט.

צו ערפאהרען אין אדמיניסטראציע פון „לאדזער טאגעבלאט".

Na sezon wiosenny

poleca: UBIORY DZIECINNE, PALETKA, MUNDURKI SZKOLNE — znana firma

M. GLASS,

WSCHODNIA 59.

przyjmuje obstalunki z własnych i powierzonych materjałów po cenach przystępnych i dogodnych warunkach.

פריוואט

טאנץ-לעקציעס

פאר 15 זלאטעס קען זיך יעדערער אויסלערנען שעהן טאנצען אלע נייעסטע מאדערנסטע טענץ, ביי דעם לאנגיעהריגען קאנצעסיאנירטען טאנץ-לעהרער י. דעמבינסקי, אין דער פריוואט-וואוינונג קילינסקע 15 (הינטערהויז), פרענט 1 שטאק.

בעט. פאר גרינדליכע ערלערנונג גאראנטירט.

מיט אכטונג טאנץ-לעהרער

י. דעמבינסקי, קילינסקיעגא 15.

Dr. med S. Neumark

Moniuszki 5, (מאניושקי-גאס)

Telef. 70-50 טעלעפ.

ספעציאל-ארצט

פאר הויט, האר- און ווענערישע-קראנקהייטען

בעהאנדלונג מיט רענטגען-שטראהלען.

נעמט אן פון 11 ביז 1 און פון 7—8,

פרויען פון 3 ביז 4 נאכמיטאג

Dr. Różaner

ספעציאליסט פאר הויט-ווענערישע קרענקהייטען און מאגען-שוואכקייט.

היילונג מיט קווארץ-שטראהלען און דיאטערמיע

Dzielna 9 (Narutowicza) 28-98 טעל.

פון 8—10, 5—8, פרויען 3—4.

אנ'עקספערא ווארטע-זאל פאר פרויען.

לעזט און אבאנירט דאס „לאדזער טאגעבלאט",

צו קאנקורענץ-פרייזען!

לכבוד פסח!

פערשי' דענע ווינער שטיהל און גאלאנטעריע-מעבעל

פון גרעסטען ביז'ן קלענסטען קוואנטום פון די וועלט-בעריהמטע און עלטסטע פירמע

Tow. Akc. Fabryki Mebli Giętych

„Wojciechów"

קען מען בעקומען נאר ביי דעם הויפט-פערטרעטער אויף לאדז און אומגעגענד

א. וו. שעראקאוויאק, נאפיורקאווסקי 44 (רוג סילינסקי)

צופאהר-טראמווייען 17 און 4.

צו קאנקורענץ-פרייזען!

כשר לפסח | צו דער געעהרטער קונדשאפט! | כשר לפסח

דערמיט מאך איך בעקאנט, אז אויף דעם קומענדיגען יום-טוב זענען מיינע בעשטענדיגע פערזעהען מיט די בעסטע און געשמאקסטע

גערויכערטע פליישען, ווי:

סאלאמי-ווורשט און סעלצער-ווורשט **כשר לפסח!**

ווי אויך טעגליך פרישען און געשמאקהאפטען אויפשניט און ווינער ווורשטעלעך

מיט אכטונג ד. דיאמענט

צענטראלע: זאוואדזקא 9. טעל. 48-09.

פיליאלען: פיעטריקאווער 45, טעל. 30-41.

נאוואמיעיסקא 24, 49-42.

וווסכאדניא 50

בעמערקונג: אין יעדער פאבריקס-אנגעלעגענהייט ווענדעט זיך צו דלוגא 14.

א בשורה טובה פאר לאדז און אומגעגענד!

צו דער בעקוועמליכקייט פאר'ן פובליקום אין לאדז און אומגעגענד האב איך אין מיין

וויין-געשעפט

צו פערקויפען וויין פון די פירמעס: שולדענריין פון ווארשא, פראנציסקאנער 11 און א. נ. ליבערמאן, ווארשא, פראנציסקאנער 19 מיט די זעלבע פרייזען ווי אין ווארשא ווי אויך קאניאקען, כרמל-וויינען, ליקערען, שפריט של פסח

פאר א גרעסערען קוואנטום ראבאט.

בעמ.: היות ווי מיר זענען געפינען 33-יעהריגער אין עסק, האבען אויסגעארבייט אויף אונזער פירמע א נאמען, וויל איך ... שולדענריין.

מיט אכטונג גוטמאן, פריידהיים-פלאץ 11, טעלעפאן 48-20.

היינט ווערט געעפענט דער סיים

די זיצונג וועט געעפענט ווערען דורכ'ן מארשאל פּילסודסקי.

פיבערהאַפטע בעראַטונג פון אַלע סיים-קלובען. — דער קאַמף צווישען די קאַנדידאַטורען פון באַרטעל און דאַשינסקי אויף סיים-מאַרשאַלעק. — היינט ענטגילטיגע זיצונג פון יודישען „קאָלא" וועגען פרעזעס פון קלוב און וועגען דער שטעלונג צו דער קאַנדידאַטור פון סיים-מאַרשאַלעק.

לעבהאַפטע בעוועגונג אין סיים.

וואַרשא. (טעלעגראַפיש) געשטערן האָט זיך אין די קולואַרען פון סיים אַנגעהויבען אַרויסצוווייזען סימנים פון לעבען. אין די זאַלען האָבען זיך אַרום באַוועגט גרופּעס נייע דעפּוטאַטען, וואָס זענען שוין געקומען צו פאַרהערען פון דער קאַנצעליי. מען האָט שוין די אַלטע לעגיטימאַציעס פון די סיים-קלובען צוזאַמענגעשטעלט מיט א שטאַב פון גאַנץ, צום ערשטען מאָל אויסגעזוכטע דעפּוטאַטען.

די סיים-קאַנצעלאַריע האָט אַנגעשטעלט א נאָכגעשיקטע מיט אויסגעשטעלטע די רשימה פון די דעפּוטאַטען און סענאַטאָרען און היינט וועט די דאַזיגע רשימה זיין אַפּגעשלאָסען וועגען און דער קאַנדידאַט פון דער פּראַוויזאָריע.

דער קאַמף צווישען די קאַנדידאַטען באַרטעל—דאַשינסקי.

אין די סיים-קרייזען רעדט מען שטאַרק וועגען דעם קאַמף, וואָס וועט פאָרקומען צווישען די קאַנדידאַטען אויף סיים-מאַרשאַלעק. מען רעכענט, אַז דער שטענדיגער קאַנדידאַט וועט זאָגן אַנצ'ען זייער פיל שטימען. פאַר אים וועלען שטימען פ.פ.ס., ווייזאַלעניע, נ.ד. די שטעלונג פון די יודישע דעפּוטאַטען איז נאָך ביז איצט נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען. כמעט אַלע סיים-קלובען זענען געווען צוזאַמענגעשטעלט בעראַטונגען, אויף וועלכע עס זענען אויסגעארבייטעט געוואָרען די פּרינציפּען פון די קלובען און

עס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען די פראַגע וועגען די קאַנדידאַטורען אויף מאַרשאַלעק. סיידן פיליכטע האָבען אַנער סיין שטעלונג נאָך נישט אָנגענומען. היינט פאַרמיטאָג וועלען געשלאָסען ווערען די פאַרהאַנדלונגען, וואָס עס ווערען אַנגענומען דערווען אַנ'ענדגילטיגער בעשלוס. מען איז זיך אַבער משער, אַז סוף כל סוף וועט אויסגעוויילט ווערען אלס מאַרשאַלעק דער וואַרשע פרעזידענט באַרטעל. וויפיל דעפּוטאַטען וועלען בעת דער אַפּשטימונג אַרויסגעהן פון זאַל איז זייער שווער פאָרויסצוזאָגן.

די זיצונג פון יודישען „קאָלא".

דעפּ. האַרטגלאַס די גרעסטע שאַנסען ווידער אויסגעוועהלט צו ווערען אַלס פרעזעס.

פאַרנאַכטאָג איז פאַרגעקומען א זיצונג פון אַלע יודישע דעפּוטאַטען, וואָס זענען געוועהלט געוואָרען אויף דער ליסטע נומער 18 און 17. דעם פאָרזיץ האָט געפירט דער עלטסטער דעפּוטאַט, ד"ר ווינאַוועקי פון ווילנא.

ד"ר ווינאַווער האָט געהאַלטען א רעפעראַט וועגען דער נויטווענדיגקייט פון גרינדען א „קאָלא", אין וועלכער עס זאָלען אריינגעהן אַלע דעפּוטאַטען פון די צוויי אייגענערטראַגעטע ליסטעס. דעפּ. גרינבוים האָט זיך ערקלערט און צוגעשטימט. ער זאָגט זיך אַבער קאַטעגאָריש אָפּ אויפצושטעלען דעם אַמט פון פרעזעס אין דער „קאָלא". ער לעגט פאָר דעם דעפּ. האַרטגלאַס.

די דעפּוטאַטען רייך און ראָזמאַרין ערקלערען, אַז קודם-כל מוזען פעסטגעשטעלט ווערען די פּאָליטישע דיסציפּלין פון דער קאָלא און דאַן קאָן מען ערשט רעדען וועגען אויסגעוואַלטען. זיי זאָגען זיך אַבער אויך אָרוים פאַר דעפּ. האַרטגלאַס אַלס דעם פאָרזיצענדען פאַר דער קאָלא אויף פרעזעס.

דעפּ. פאַרנשטיין לעגט דאָן פאָר צו ערקלערען די „קאָלא" פאַר געשלאָסען. פאַר דעם פאַרשלאַג שטימען די דעפּוטאַטען פון דער ליסטע נומער 18 און ר"ד מאַז פון דער ליסטע 17.

די פראַגע וועגען פרעזעס און וועגען דער שטעלונג צו די קאַנדידאַטורען אויף סיים-מאַרשאַלעק איז פאַרשלאָסען געוואָרען אויף דער זיצונג, וואָס קומט פאָר היינט 2 נאָכמיטאָג.

די לעצטע בעראַטונג פון די קלובען.

היינט דינסטאָג פאַרמיטאָג וועט און בעין פון סיים פאַרקומען א בעראַטונג פון די דעפּוטאַטען, וואָס געהערען צו דער באַנגאַציע, ר. ה. די וואָס זענען געוועהלט געוואָרען אויף די ליסטעס נומער 1, 21 און 30. אויף דער בעראַטונג וועט אויס-

געקליבען ווערען דער פרעזידיום פון'ם „סיים קלוב פאַר מיטאַרבעט מיט דער רעגירונג". ווי מען שמועסט, וועט אַלס פרעזעס געוועהלט ווערען פּאָלקאָווניק קאָזלאָוסקי, וויצע פרעזעסען: שליסא, דער פירשט ראַדזיוויל, סטרזעלעצקי און כאָש-

שטאַלקאָווסקי, ווי אויך דער סענאַטאָר ראַזמאַן.

א תרין דעם וועלען אויך אַלע אַנדערע קלובען האַלטען זייערע זיצונגען, וועלכע וועלען דויערען א גאַנצען טאָג ביז 4 נאָכמיטאָג.

די פייערליכע ערעפענונג פון סיים.

פּונקט האַלב 6 אוהנער וועט פאָרקומען די פייערליכע ערעפענונג פון סיים. דעם דעקרעט וועגען דער עפענונג וועט נישט לייענען דער סלוזטער פרעזידענט, נאָר דער מאַרשאַל פּילסודסקי. האַרנאָך וועט דער מאַרשאַל אָנפאַנגען דעם פאַרזיץ פון דעם עלטסטען דעפּוטאַט, וואָס וועט קריגען מעגליך דעם סיים פאַר א קורצע צייט. וועלכער וועט זיין ערשט ביי פאַר דער שבועה. נאָר דער שבועה פון אַלע דעפּוטאַטען וועלען פאָרקומען די וואַהלען פון כמעט מאַרשאַלעק.

אריינגעטראָגן דעם בודזשעט-פּראָוויזאָריום אין סיים

וואַרשא. (טעלעגראַפיש) די רעגירונג האָט היינט איינגעטראָגען אין דער סיים-קאַנצעלאַריע דאָס פּראָוויזאָריום פון בודזשעט פאַר דער צייט פון 1. אַפּריל ביז דעם 1. יוני ד. י. דאָס היינטיקע פון ערשטען קוואַרטאַל פון נייעם בודזשעט יאָהר. דאָס פּראָוויזאָריום בעשטימט די רעגירונג צו מאַכען הוצאות אויף א סומע פון 618 מיליאָן זלאָטעס.

אכטונג!

דערמיט מאַכען מיר אויפמערקזאַם, אַז די

1000 אומזיסטע בילעטען
אויף שוויץ-בעדער,

וועלכע די אפּטיילונג האָט געשאַנקען, וועלכע פאַרטיילט ווערען אין דער אַדמיניסטראַציע פון „לאָדזשער טאָגעבלאַט" פּיעטריקאָווער 16 היינט, דינסטאָג, ביז דעם 1-טען אַפּריל איינשליסליך פון 10 פריה ביז 6 אוהנער אָהן איבערברעכונג.

בעמ.: די בילעטען אויף די שוויץ-בעדער זענען גילטיג אויף מאָנטאָג ד. 2. אַפּריל יעדער אין זיין בעשטימטע שעה.

אַדמיניסטראַציע פון „לאָדזשער טאָגעבלאַט".

ספּעציעלע שאַצונגס-קאָמיסיע פאַר לאָקאַלען און פרייע פּלעצער,

כדי פעסטצושטעלען די הויך פון לאָקאַל-שטייער

(§) ביי דער שטייער אַפּטיילונג פון מאַגיסטראַט איז געשאַפען געוואָרען א ספּעציעלע קאָמיסיע צו שאַצען די לאָקאַלען און די נישט באַבויטע פּלעצער. אייף'ן יסוד פון די דאָזיגע שאַצונגען וועט צוגעשטעלט ווערען דער לאָ-קאַל שטייער. אין דער דאָזיגער קאָמיסיע זענען אריין צוויי יודישע ראַטמענער, די ה"ה מילמאַן און האַלפּערין. די קאָמיסיע וועט נאָך די ווינטערס ווערען אַפּגעשאַפט, עס איז אמת ערשט זיצונג.

אַז מיר ווערען אינפאָרמירט האָט דער דירעקטאָר פון אַנ'אָרגאַניזירטער טרופּע אין פיליאַלע זיך געוואַנדט צו די באַוואָהנער לאָדזשער מאַגיסטראַט, די געזעצליכע פויכע מיט א פאַרשלאַג וועגען אנטוויקלען דער יודישער מעקלער. די געבראַכטער מייבע האָבען אָבער צוליב שבת החיה דעם פאַרשלאַג נישט אַנגענו- מען. — און די יודישע פרומע האָט דער פאַלק געמאַכט א שטאַרקען אינטער- ריוט. און ווי מען מעלדעט ווערען אנגע- טראָגען די נעהעריגע שריט צו רעגי- סטרירען די מינים סינטאַקסטער, געפירט פאַר אַלע יודישע שמחות און פאַרווייל-גענג, וואָס זענען פרייט פון חלל שבת.

א באַהו-קאַטאַסטראָפע הינטער טאַרנאָוו.

13 וואַגאָנען צושמעטערט געוואָרען.

וואַרשא. (טעלעגראַפיש) פון קראָקא איז אַנגעקומען א ידיעה, אַז אויף דער באַהן-סטאַנציע טשרווע, וואָס געפינט זיך צווישען טאַרנאָוו און קראָקא איז געלאָפען פאַרקומען א באַהן קאַטאַסטראָפע מיט א משא צוג, וועלכער האָט זיך צוזאַמענגעשטויסען מיט מאַנעווריר-רענדע וואַגאָנען. די פאַלגען זענען געווען שרעקליכע. 3 וואַגאָנען מיט קוילען זענען אויף האַלבן וועג צושפּאַלטען געוואָרען. אַנדערע זענען אין איין שטיקער, אַבער נאָך 7 וואַגאָנען זענען שווער בעשעדיגט געוואָרען. די באַהן-קאַמוניקאַציע איז צוליב דער קאַטאַסטראָפע אונטערגע-בראָכען געוואָרען אויף א שטיקל צאָל שעה.

פער'משפּט צום טויט 2 אוקראַינישע סאָציאַל-דעמאָקראַטען אין קיעוו.

לעמבערג, 26. מערץ. (א.ו.ז.) קיעווער מעלדעט מען, אַז דאָס קאָוויעטע-שע געריכט האָט פער'משפּט צום טויט עטליכע אַנגעהערער פון דער אוקראַיני-שער סאָציאַל-דעמאָקראַטיע. צווישען אנדערע זענען שוין דערשאָסען געוואָרען אַלבא טוראַווסקאַ און אַנגוש. פעטרענ-קא. די דערשאָסענע זענען בעשולדיגט געוואָרען אין אַנ'אקטיווע געגען די סאָוועטען.

און גאַנצען לאַנד קומען פאָר אַרעסט-טען!

פּאַסאַף בעזיגט שטעקער'ן.

יודען מאַכען דעם זיגער רוישענדע אוואַציעס.

וואַרשא. (טעלעגראַפיש) נעכטען אָוונד איז אין צירק פאַרגעקומען א מאַטש צווישען דעם פּוילישען אַטלעט שטעקער מיט פאַסאַפ'ן. צוליב דעם גרויסען מוטיל איז דער וואַרשאַווער יודי-שער פּובליקום געווען צו אַזא פּאַס-סאַף אין א יאָר ארעד גרויס, און זיין נאָ-מען געווארען טאַלמעהר פּאַפּולער, אזוי אַז דער געבוירענער קאַמף האָט צוגעצויגען אַ

גרויסע ארויגע עולם. אַלע פּלעצער זענען אויסעקויפט. פריוועטנער מען שוין האָבען געמאַכט אוואַציעס פון דער קאַסע אַרוס בולעטען. דער קאַמף האָט געדויערט 80 מינוט. צום סוף האָט פּאַ-סאַף בעזיגט שטעקער'ן. דער יודישער עולם האָט געמאַכט פּאַסאַפ'ן רוישיגע אוואַציעס.

בעקאַנטמאַכונג:

דערמיט מאַך איך בעקאַנט מיינע געעהרטע קונדשאַפט, דאָס מיינע געשעפטען וועלכע געפינען זיך:

צענטראַלע: זגערזשער 32

פיליעס: צעגיעלניאַנא 22

„ באַלוטער רינעק 3

זענען פּערזעהן מיט די בעסטע און שמאַקהאַפטסטע פּערשידענע גערויכערטע

פליישען על חג הפּסח

מיט אכטונג ל. אַמזעל.

J. FUTERMAN

ŁÓDŹ.

PIOTRKOWSKA 54 TELEFON 8-54

דעמי"ל — הורט!

DYWANÓW

CHODNIKÓW

FIRANEK

PORTJER

KAP

POLECA OSTATNIE NOWOŚCI

NARZUTEK

POKRYĆ

MEBLOWYCH

CERAT

i LINOLEUM

ריזיגע אויסוואַהל

אַרבעט פון די בעסטע

אליינפערקויף אויף לאָדז און וואָיעוואָדזטווא פון די בעסטע ביעלסקער האַנד-דיוואַנעס.

בעמ.: עלטע אין א רייכען אויסוואַהל צו קאָנקורענץ-פּרייזען.

Baczność Fryzjerzy!!

W dniu 28/3 r. b. to jest w środę o godz. 8 wiecz. odbędzie się w lokalu Cechu Mistrzów Fryzjerów przy ul. Sienkiewicza 16

Wiec Majstrów i Pracowników Fryzjerskich

w sprawach zawodowych na który zapraszamy wszystkich.

Komisja Porozumiewawcza
Majstrów i Pracowników.

בעקאַנטמאַכונג.

די יוגענדליכע סאָאפּעראַטיווע לייה-קאַסע ביי שעורי ערב שבת, טעלנע 7 מאָכט בעקאַנט, אַז דאָנערשטאָג, דעם 29 ד. ח. 6 א זייגער אָוונד קומט פאָר א גענעראַל-פערזאַמלונג אין אייגענעם לאָקאַל טעלנע 7.

טאָג-אָרדנונג: בעריכט, ליקווידירונג.

בעמ.: ביי נישט גענוגענדער צאָהל מיטגלידער קומט פאָר די פערזאַמלונג 8 אוהנער צום 2-טען טערמין ביי יעדער צאָהל מיטגלידער. די פערוואַלטונג.

Dr. Wołkowyski

זאַכאָדניאַ 59 (צעגיעלניאַנא 19) טעל. 87-12

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע

בעהאַנדלונג מיט קווארץ-שטראַהלען

נעמט אָן פון 1—2 און 4—8. פרויען פון 4—5

ספּעציעל וואַרטע-צימער.

Dr. Niewiażski

SIENKIEWICZA 34, tel 59-40

ספּעציאַל-אַרצט פאַר סיפיליס, טריפּער און מענער-שוואַכע

בעהאַנדלונג מיט קווארץ-שטראַהלען.

603 נעמט אָן פון 5—9 אָוונד.

Dr. M. Goldfarb

זאַוואַדזקאַ 18. טעלעפאָן 51-30.

הויט- האַר- און געשלעכטס-קראַנקהייטען

נעמט אָן פון 9—12 פריה. און 5 - 8 אָוונד.

פאַר אַנגעשטעלטע — פּרייזען ערמעסיגט.

Dr Prybulski

זאַוואַדזקאַ 1 — טעלעפאָן 25-88

וועניריסט הויט און הויט-קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע

בעהאַנדלונג מיט קווארץ - ליכט (האָר - אויספאַל) און רענטגען-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 6 — 1 דאַמען אַפּ. און 4—8 פון 4—5

פּלעגט די פיס

PEDICURE

S. Łódzki

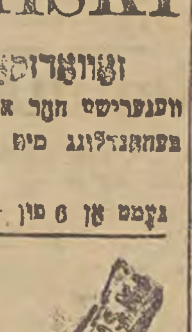

Traugutta 5 (Krótka), m. 10

טעל. 70-87. נעמט אָן פון 11—2 און 4—7

געהיילענער אַסיסטענט אין מיסטער קליסטען

(הינער-אויגען-אונגעוואַקסענע נעגעל).

ספּעציאַליסט צו בעזייטיגען הינער-אויגען און הארטהויט

אין פּערפעקטער ספּעציעלער פאַר מאַסאַזש און פעדיקור די פיס.

שפּריט של פּסח

אויף ליקער פון אַלע פירמעס — אין פלאַשען —

אויך הורט מיט שוואַרצע-פּאָשען פּאָשען-וואַזאָן, פאַר סוחרים פון 15 ליטער אָן.

צו בעקומען אין דער לאַנגיעהריגע - קאָנסערווירענדער

„WINKOL" הורטאַווער וויינהאַנדלונג א. ד. פירמע

אינהאַבער: א. י. כאַסילעוו, לאָדז ציגעל-גאַס 32 טעל. 25-38.

די פירמע עקזיסטירט פון יאָהר 1890.

בעמערקונג: צוליב דעם פּראַקטישען איבערפלוס פון שפּריט של פּסח, האָט דער צענטראַל-פאַרבאַנד פון אַלע 4 גאָרזשעלניעס אין פּוילען בעשטימט דיי-יאָהר פאַר דער לאָדזשער וואָיעוואָדזטווא נור צירקע 50% פון פּראָפּאָרציאָנעלען קאָנטינגענט. צוליב דעם וועט אויך דורך טעכנישע שטערונגען איז איין גאָרזשעלניע גאַרנישט אויסגעפירט צו ליפערן, איז דאָס דאָס יעדער סוחר זאָל זיך שנעלסטענס ביז דעמאָלט פּרוּבירען מיט סחורה.

די צענטראַל-פאַרטיילשטעלע „WINKOL"

D-r P. Klinger

ספּעצ.-אַרצט פאַר הויט-האָר-און געשלעכטס-קראַנקהייטען

האָט זיך איבערציגען אויף

אנדזשעיאַ 2, טעל. 32-28.

נעמט אָן טעגליך פון 1,30 ביז 2,30 פאַר דאַמען. און פון 6—8 אָוו. פאַר מענער. זונטאָג פון 10—12 פריה.

Dr. med. A. Mazur

ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויערן, נאָז און האַלז-קראַנק. ווי אויך שפּראַך און שפּראַך-פעהלער

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

וואַלטשאַנסקאַ 65

איינגאַנג אויך דורך פּיעטריק. (46 טעל. 66-01

נעמט אָן פון 11½—12½ און פון 3—5 נאָכמ.

צאַהן-אַרצט

Z. BIELAKOWSKA

פון וואַרשא — נעמט אָן

קילינסקי 113 (נאַווראַט 41) טעל. 48-27

פון 10—1½ פאַרמ. און פון 4—7 אָוונד

רענטגענבילדער, פּלאָמבירען, הייל. פון דושגעלס, ציין, א. ז. וו. — די וויגדא איז מעסיג.

Dr. Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערן, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקהייט.

קאַנסטאַנטינער 9, טעלעפאָן 81-37.

שפּרעכשטונדען 12 — 2 און פון 5—7.

אויסער זונטאָג ד. 17 אַפּריל ביז 19 אַפּריל.

ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאָכמ. solo

Dr. med. M. Heller

ספּעציאַליסט פאַר הויט און וועגערישעסקראַנג און מענער-שוואַכע

נאַוואַט 2

נעמט אָן ביז 10 פריה, פון 1—2 און פון 4—8 אָוונד.

פאַר פרויען פון 4—5 נאָכמ.

פאַר אינטעליגענטע לעסטע נייצ-פּרייזען.

Dr. med. L. Pikielny

ספּעציאַל-אַרצט פאַר

נירען, בלאַזע און האַרן-קראַנקהייטען

Nawrot 8, tel. 19-90

נעמט אָן פון 4—7 אָוונד.

לאָדזשער טאָגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר נעמט-אָן פון 6 ביז 7 אין אָוונט.
נישט באַשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אַדרעס: Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16
טעלעפאָנען: פון רעדאַקציע 57. אַדמיניסטראַציע 47.

דאָס נייע בלעטעל
פון פּוילישען פּאַרלאַמענטאַריזם.

די גרויסע „פּאַרלאַמענטאַרישע הפסקה", וואָס האָט ביי איהר אָנהויב אָנגעהאַרפּעט אַזוי פיל אומרוה און ספקות, — געהט צו ענדע.

היינט ווערט אויפגעמישט אַזאַ בלעטעל אין דער געשיכטע פון פּוילישען פּאַרלאַמענטאַריזם. אָבער דאָס בלעטעל איז דערווייל א „טאַבולאַ ראַזאַ" און מיט גרויס שפּאַנונג קוקען אַלע אויס, ווי און וואָס דאָ וועט ווערען איינגעשריבען.

די וואַהל-קאַמפּאַניע צו די געזעצגעבערישע קערפּערשאַפטען איז דאָס מאָל געווען גאָר פון אַנ'אַנדער כאַראַקטער, ווי צו די פריהערדיגע סיימען. דער אויסגאַנג פון די וואַהלען און דער גראַנדיעזער נצחון פון'ם „פּראָ-רעגירונגס-בלאָק" האָבען געשאַפען גאַנץ נייע צושטאַנדען אויפ'ן פראָנט פון אונזער פּאַרלאַמענטאַריזם, וואָס דאַרף היינט, אין טאָג פון דער ערעפענונג פון סיים, געפינען זיין אויסדרוק אין דער וואַהל פון'ם סיים-מאַרשאַלעק.

עס איז באַקאַנט דער קאַמף, וואָס געהט אַרום די קאַנדידאַטען אויף דעם דאָזיגען עהרענפּאָסטען און פּאָליטיש-וויכטיגען אַמט.

באַרטעל און דאַשינסקי זיינען געוואָרען סימבאָלען. דער נצחון פון דעם, אָדער פון יענעם וועט נישט זיין קיין פּשוט'ער נצחון פון א געוויסער פּאַרטיי, אָדער גרופּירונג.

עס געהט נישט וועגען די פּערזענליכע מעלות אָדער חסרונות פון די ה"ה באַרטעל און דאַשינסקי; סיי דער, סיי יענער וואָלטען ביי אַנדערע אומשטענדען געקענט אויסגעוועהלט ווערען, אָדער געקענט דורכפאַלען — קיין דעציזירענדע בעדייטונג וואָלט אָט דער פאַקט נישט געהאַט.

די וואָגיגקייט פון'ם מאַרשאַלעק-וואַהל ליגט אויך נישט אין דעם, וואָס דעם קלוב פון'ם „איינסעל" וועט געלונגען צו געווינען פאַר זיין קאַנדידאַט די נויטיגע צאָהל שטימען, אָדער נישט.

דאָס בעדייטענדע, דאָס ענטשיידענדע איז דערין, וואָס גאָר אַנדערע פּאָליטישע איינפלוסען שטעהען דאָ אין קאַמף, איינפלוסען, וואָס די דורכזעצונג פון זיי וואָלט בעדייט דעם אָנהויב פון א נייעם סיסטעם, די התחלה פון א נייעם סדר, צו וועלכען עס איז שווער צוצופּאַסען א נאָמען, וואָס איז אָבער אין תוך גענומען עפּעס ראַדיקאַל-נייעס, נאָך נישט-געזעהענעס, אָהן א קלאָרען אינהאַלט און אָהן א דעפינירטען פּראָגראַם.

באַרטעל-דאַשינסקי — דאָס איז דער גראַנגעל פאַר דעם „ריינעם" פּאַרלאַמענטאַריזם, ווי מיר האָבען געהאַט ביז-אַהער, און פאַר א נייעם סאָרט פּאַרלאַמענטאַרישער מיטאַרבייט מיט דער רעגירונג, ווי ער פאָרעמט זיך ביסלעכווייז אויס אין פּוילען אין'ם גאַנג פון די געשיכטליכע געשעהענישען.

אָט דאָס איז עס, וואָס שמידט צו די אויפמערקזאַמקייט פון גאַנצען לאַנד און אויך פון אויסלאַנד צו די פאָלגען-רייכע דעציזיעס, וואָס וועלען היינט פאַלען אין דעם פאַר ערנסטע און שווערע נסיונות געשטעלטען סיים...

י. ק.

צווישען ארץ-ישראל און עבר-הירדן
וועט נישט עקזיסטירען קיין צאָל-גרעניץ.

ירושלים, 26. מערץ. (יטא) דאָ איז פאַרעפענטליכט געוואָרען דער אָפיציעלער אָפּמאַך צווישען דער ענגלישער רעגירונג און דער רעגירונג פון עבר הירדן. אין ערשטען פּונקט ווערט געזאָגט, אַז ס'ווערט אָנערקענט די זעלבסטשטענדיגקייט פון עבר הירדן אונטער דער רעגירונג פון עמיר אַבדוללאַ. ווייטער זאָגט זיך, אַז אין דער נאָהענטסטער צייט וועט געשאַפען ווערען אין עבר הירדן א קאָנסטיטוציאָנעלער ראַט. די רעגירונג פון עמיר אַבדוללאַ קאָן אָנקניפּען אויסלענדישע פּאָליטישע בעציהונגען מיט אַנדערע מלוכות נאָר דורך דער פערמיטלונג פון גרויס-בריטאַניען. די רעגירונג פון עבר הירדן קאָן נישט בעשטימען קיין פאָרשטעהער אין אויסלאַנד אָהן דער הסכמה פון ענגלאַנד. ענגלאַנד האָט דאָס רעכט צו האַלטען מיליטערישע אַרמייען אין עבר הירדן. צום סוף ווערט פעסטגעשטעלט, אַז צווישען עבר הירדן און ארץ ישראל קאָן נישט עקזיסטירען קיין שום צאָל-גרעניץ. דער דאָזיגער פּונקט האָט א גרויסע בעדייטונג פאַר דער ארץ-ישראל'דיגער אינדוסטריע, וועלכע האָט אין עבר הירדן א גרויסען אָפּזאַץ-מאַרק.

אַמעריקאַנער ציוניסטען געשיקט הונדערט טויזענד דאָלאַר קיין ארץ-ישראל לכבוד דעם אָנקומען פון ד"ר ווייצמאַן קיין אַמעריקא.

ניו-יאָרק, 26. מערץ (יטא) די עקזעקוטיווע פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין אַמעריקא האָט לכבוד דעם אָנקומען פון ד"ר ווייצמאַן אַהער געשיקט טעלעגראַפיש צו דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע אין ארץ ישראל הונדערט טויזענד דאָלאַר.

קאַמף מיט דער אַסימילאַציע אין דייטשלאַנד.

בערלין, 26. מערץ. (יטא) אויף דער פערזאַמלונג פון דעם לאַנדעספערבאַנד פון די יודישע קהלות אין פּרייסען איז אויסגעבראָכען א פּרינציפּיעלע מיינונגס-פערשידענהייט צווישען די ציוניסטען און אָרטאָדאָקסען פון איין זייט און די ליבעראַלען און אַסימילאַטאָרען פון דער אַנדערער. די ציוניסטען האָבען פאַרלאַנגט, אַז אין דעם געזעץ וועגען פערבאַנד פון די יודישע קהלות אין פּרייסען זאָל געזאָגט ווערען, אַז אַלע דייטשע יודען זיינען פערפליכטעט צו געהערען צו די אָרטיגע יודישע קהלות. ווייטער האָבען די ציוניסטען און די אָרטאָדאָקסען פערלאַנגט, אַז די פערוואַלטונג פון דעם פערבאַנד זאָל אויסגעקליבען ווערען אויפ'ן יסוד פון דירעקטע וואַהלען דורך די יודישע קהלות און אַז דער פערבאַנד זאָל שטעהען אין פערבינדונג מיט'ן אַלוועלטליכען יודענטום.

וואַלדעמאַראַס בעטייליגט זיך אין א חנוכת-הבית פון א יודישער אינסטיטוציע.

קאָוונאָ, 26. מערץ. (יטא) דאָ איז פאָרגעקומען די פייערליכע חנוכת הבית פון יודישען גימנאַזיום-הויז פון א.ח., וואָס איז געבויט געוואָרען אויפ'ן נאָמען פון פּראָפעסאָר... צו דער פייערונג איז געקומען דער ליטווישער פּרעמיער-מיניסטער וואַלדעמאַראַס, דער אונטער-מיניסטער, פאָרשטעהער פון קאָוונער שטאָט-ראַט און אונטערנעהמער. א חוץ דעם זיינען געקומען ספּעציעלע דעלעגאַציעס פון א רייהע שטעטלעך. דער בוי פון גימנאַזיום-הויז האָט געקאָסט 50 טויזענד דאָלאַר.

—o—

מאָריס שוואַרץ קלאָגט זיך,
אַז ער האָט נישט קיין פּובליקום.

אין דער אַנקעטע פון ניו-יאָרקער „טאָג" צווישען יודישע אַקטיאָרען אונטערן טיטעל „איך און דאָס פּובליקום" בעטייליגט זיך אויך מאָריס שוואַרץ. דער דירעקטאָר פון „קונסט-טעאַטער" קלאָגט זיך, אַז נאָך צעהן יאָהר שווערע אַרבייט, האָט ער נאָך נישט קיין איינגענעם פּובליקום.

ער ברענגט כאַראַקטעריסטישע פאַקטען: „נאָך א פאָרשטעלונג פון די „גאָלד-גרעבערס" האָט זיך א פרוי בעקלאָגט, אַז זי האָט צופיל געלאַכט. לאַכען איז טאַקי גוט. אָבער ווי ווייזט מען זיך עס נישט אויס דאָס יודישע האַרץ אין א יודישען טעאַטער? ווי ברענגט מען נישט א היים א פּאָר אויסגעווייקטע נאָז-טיכלעך?

צוויי מיידלעך האָבען געשריבען א בריוו און מיר געבעטען, אַז ביי די „שמידס מעכטער" זאָל איך אין לעצטען אַקט פאָרוועהן צוויי חופות, פאַר ביידע שוועסטער'ס, א חזן זאָל זינגען און דאָס פּובליקום וועט אונטערהעלפען.

ביי „טביח דעם מילכיגען" האָט דער עולם געשריגען, אַז שלום-עליכם זאָל זיך אַרויסקומען בויגען, ווייל אין אַנדערע טעאַטערס בוקען זיך די פערפאַסערס פאַר'ן חשוב'ען פּובליקום.

שוואַרץ ענדיגט:

ס'איז נישט גוט. איך בין זיך מודה, אַז איך האָב נישט קיין פּובליקום. אַלע אַקטיאָרען האָבען עס, נאָר איך נישט. ווען איך דריק אויס פאַר עמיצען מיינע פּעסימיסטישע געדאַנקען, טרייסטען מיר גוטע אָפּטימיסטישע מענשען, אַז אין צעהן יאָהר אַרום וועל איך, מיט גאָט'ס הילף, אפשר יאָ פערמאָגען אַנ'עולם. אָבער ס'איז קאַלטע לאָקשען. וואו איז דאָס פּובליקום איצט? ווי אַזוי האַלט מען איצט אויף דעם קונסט-טעאַטער?

איז מעגליך א מלחמה צווישען ענגלאַנד און אַמעריקא?

געהט צווישען ביידע לענדער צו בויען שטאַרקערע פלאָטען און די סכנה פאַר'ן וועלט-שלום.

II.

צוזאַמען מיט דער טראַדיציע פון גרעסטען פלאָט אין דער וועלט האָט זיך אין ענגלאַנד אויסגעאַרבייט אין פערלויף פון פיל יאָהרען נאָך א צווייטע טראַדיציע, וועלכע איז אייגענטליך בלויז א וויכטיגע ענטוויקלונג פון דער ערשטער. דאָס איז די טראַדיציע פון דער אַזוי גערופענער „פרייהייט פון ים".

וואָס איז אַזוינס די דאָזיגע „פרייהייט פון די ימים" איז נישט גרינג צו ערקלערען, ווייל אין ענגלאַנד און אויסער ענגלאַנד ווערט עס אַנדערש אויסגעטייטשט. אויבערפלעכליך הייסט עס, אַז די ימים דאַרפען געהאַלטען ווערען פריי פאַר די שיפען פון יעדען פאָלק. אויף דער יבשה איז די הערשאַפט צוטיילט צווישען פערשידענע פעלקער. עס זענען פאַראַן גרעניצען פון מלוכות און פון איין מלוכה צו דער אַנדערער קען מען נישט גרינג אַריבערגעהן, אויפ'ן ים זענען אַזעלכע גרעניצען נישטאָ. די ימים בעלאַנגען צו אַלעמען גלייך, אַלע שיפען זענען פריי צו פאָהרען, וואוהין זיי ווילען און קיינער טאָר זיי נישט שטערען אין זייערע רייזעס.

אויף ווי ווייט אָט דער שעהנער פּרינציפּ הערשט אין דער וועלט האָט איהם טאַקע איינגעפיהרט ענגלאַנד.

איין חסרון בלויז קען מען אויפווייזען געגען ענגלאַנד אַלס ים-פּאָליציאַנט פון דער וועלט און דאָס איז וואָס, שטענדיג, ווען ענגלאַנד האָט זיך געפונען אין א מלחמה מיט וועלכען עס איז פאָלק, האָט די „פרייהייט פון די ימים" אויפגעהערט צו עקזיסטירען פאַר יענעם פאָלק און פאַר אַלע אַנדערע פעלקער, וועלכע פלעגען איהם העלפען. אַזוי ווי זי איז שטענדיג געווען די הערשערין פון ים, פלעגט ענגלאַנד יעדעס מאָל, ווען זי פלעגט אַריינטרעטען אין א מלחמה מיט א לאַנד, גלייך פאַרמאַכען פאַר יענעם פאָלק די וועגען פון ים. די שיפען פון שונא פלעגען זיך מעהר נישט קענען בעוועגען אויפ'ן ים און אפילו די נייטראַלע שיפען, וועלכע פלעגען פיהרען שפּייז, אַנדערע פּראָדוקטען פאַר'ן שונא, פלעגען נישט דורכגעלאָזט ווערען פון דעם ענגלישען ים-פּאָליציאַנט. אין אַנדערע ווערטער הייסט עס, אַז דער פּאָליציאַנט האָט געהאַלטען אָרדנונג איבער די ים-וועגען נור אין זיינע אייגענע אינטערעסען, נישט אין די אינטערעסען פון דער גאַנצער וועלט, די „פרייהייט פון די ימים" איז געווען אַנ'אמת'ע פרייהייט פאַר אַלעמען נור אין צייט פון שלום, אין א צייט פון מלחמה האָט די דאָזיגע פרייהייט געגאָלטען נור ענגלאַנד און איהרע פריינד, איהרע שונאים און איהרע שונאים'ס פריינד האָבען פון קיין פרייהייט פון ים דאַן נישט געוואוסט.

דאָס איז געווען די ענגלישע טאַקטיק אין יעדער מלחמה פון די לעצטע פאַר הונדערט יאָהר. ווי נור ענגלאַנד פלעגט ערקלערען וועמען קריג, פלעגט זי גלייך פערשפּאַרען די ים-וועגען און ערקלערען קעגען איהר שונא א ים-בלאָקאַדע. דאָס איז געווען ענגלאַנד'ס גרעסטער וואָפען, מיט דעם האָט זי געבראָכען נאַפּאָלעאָנען מיט א הונדערט יאָהר צוריק און מיט דעם האָט זי אויך געבראָכען דייטשלאַנד אין לעצטען קריג.

דאָס אַלעס האָט זי אָבער נור געקענט טון, ווען זי איז געווען די איינציגע הערשערין איבער'ן ים; ווען בלויז איהרע שיפען האָבען בעוואַכט די ים וועגען, ווי איז אָבער, אַז איצט האָט אַמעריקא ריכטיג אַזאַ גרויסען, און אפשר נאָך גרעסערען פלאָט פון ענגלאַנד, וואָס וועט איצט זיין מיט אָט דער „פרייהייט פון ים"? עס איז גרינג צו זעהען, וואָס פאַר א קאָמפּליקאַציעס עס מוזען אויפשטיין, לאָמיר נעהמען אַלס בייספּיל, אַז ענגלאַנד האָט ערקלערט מלחמה רוסלאַנד. אַמעריקא איז אין אָט דער מלחמה גאָרנישט פעראינטערעסירט, זי מישט זיך נישט און שטייט נישט אויף קיין איין צד, זי איז נייטראַל. רוסלאַנד באַשטעלט פון אַמעריקא מאַשינען, אָדער אַנדערע פּראָדוקטען. אַלס נייטראַלע לאַנד מעג אַמעריקא די סחורות צושיקען קיין רוסלאַנד. ענגלאַנד האָט אָבער ערקלערט, ווי דער שטייגער איז, א בלאָקאַדע קעגען רוסלאַנד און וועט די אַלע פּראָדוקטען אָפּשטעלען. (ווען ענגלאַנד זאָל דאָס נישט טון, האָט זי אין אַלגעמיין קיין מאַכט נישט קעגען איהר שונא, איהר איינציגע קראַפט ליגט בלויז אין אָט דער בלאָקאַדע), וועט אָבער אַמעריקא ערלויבען אַזאַ זאַך? וועט אַזאַ מאַכט ווי די אַמעריקאַנער ערלויבען, אַז איהרע רעכט אַלס נייטראַלע מדינה זאָלען אויף אַזאַ אופן פערלעצט ווערען? זעלבסטפערשטענדליך, אַז נישט, און דאָס מוז דערום פיהרען צו א מלחמה.

דאָס איז נישט קיין פראַגע פון איינצעלהייטען, אָדער פון קליינינקייטען, וועגען וועלכע מען קען קומען צו א פערשטענדיגונג. דאָ האַנדעלט זיך אין גאַנץ זעהר פונדאַמענטאַלע פּרינציפּען, וועלכע זענען פון לעבענס-וויכטיגקייט פאַר ביידע פעלקער, ענגלאַנד מוז האָבען די אַבסאָלוטע מעגליכקייט איינצופיהרען קעגען איהר שונא א ים בלאָקאַדע, ווייל אָהן דעם ווערט זי אויס גרויסמאַכט און פערלירט איהר שטעלונג אין דער וועלט, אַמעריקא ווידער מוז אויך האָבען איהרע רעכט אַלס נייטראַלע מאַכט צו האַנדלען, מיט וועמען זי וויל. ביידע פעלקער וועלען שטעהען אויפ'ן פּרינציפּ פון דער „פרייהייט פון ים" און ביידע וועלען נישט קענען נאָכגעבען.

אויף אַזאַ אופן קען זעהר גרינג קומען צו א צוזאַמענשטויס צווישען ביידע. עס איז אפילו גאָרנישט נויטיג, אַז עס זאָל אויסבראַכען א מלחמה דירעקט צווישען ענגלאַנד און אַמעריקא. עס איז גענוג, אַז ענגלאַנד זאָל אַריינטרעטען נאָך אין א מלחמה אפילו מיט אַנ'אַנדער פאָלק און א צוזאַמענשטויס מיט אַמעריקא איז אונפערמיידליך.

היסטאָריקער פון וועלט-קריג ווייסען, אַז אייגענטליך האָט עס געהאַלטען גאָרנישט ווייט פון אַזאַ צוזאַמענשטויס פון ענגלאַנד מיט אַמעריקא אפילו בעת'ן לעצטען קריג, פאַר א געוויסער צייט פאַר דעם „לוזיטאַניע" האָט עס געהאַלטען פיל נעהנטער דערצו, אַז אַמעריקא זאָל ערקלערען קריג ענגלאַנד, איידער דייטשלאַנד, ווען נישט די דייטשע ים-טעטיגקייט וואָלט אפשר דערצו אויך געקומען. אַמעריקא האָט אין לעצטען קריג און וועט אויך אין יעדען קומענדען קריג בעשטעהן בלויז אויף איין זאַך: אויף איהרע רעכט אויף דער פרייהייט פון ים, זי וועט זיך נישט לאָזען דיקטירען פון קיינעם, מיט וועמען זי זאָל יאָ און מיט וועמען זי זאָל נישט האַנדלען, דאָס איז פאַר אַמעריקא אַזאַ וויכטיגער פּרינציפּ, ווי די „מאָנראָ דאָקטרין", און דאָס מוז פיהרען צו א צוזאַמענשטויס מיט ענגלאַנד. ביי דער יעצטיגער צייט קען אויסגעמיטען ווערען א קריג צווישען ענגלאַנד מיט אַמעריקא נור דאַן, ווען די ביידע פעלקער זאָלען, אַזוי ווי אין דער לעצטער מלחמה, פעראייניגט קעגען דעמזעלבען שונא. ווי נאָר אָבער אַזאַ פעראייניגונג איז נישטאָ, איז א מלחמה צווישען ענגלאַנד און אַמעריקא נישט נור מעגליך, נור פּשוט אונפערמיידליך.

דאָס איז די אורזאַך פאַרוואָס מען איז איצט אין ענגלאַנד אַזוי בעזאָרגט וועגען די בעציהונגען מיט אַמעריקא, די דאָזיגע בעציהונגען זענען נישט קיין נאָרמאַלע, זיי קענען צו יעדער צייט זיך ענטוויקלען אין א גרויזאַמען קריזיס און ברענגען צו א מלחמה, סיידען, פערשטעהט זיך, ביידע פעלקער וועלען געצוואונגען איינזעהען דעם גרויסען אונגליק פון אַזאַ געשעהעניש און זיי היטען דאָס אונגליק מאַכען פאַר אונמעגליך.

דאָס קען ערצילט ווערען מיט'ן אָפּשאַפען פון מלחמה אין אַלגעמיין און פאַר אָט דעם ציל אַרבייטען איצט די רעכטדענקענדע מענשען אין ביידע לענדער, די פערשידענע שלום-פּלענער, וועלכע ווערען איצט פאָרגעשלאָגען, סיי אין אַמעריקא, סיי אין ענגלאַנד זענען בלויז פּראָבעס פון ביידע צדדים אויסצומיידען א וועלט-אונגליק, אין וועלכען ביידע פעלקער וועלען זיך געפינען אויפ'ן ערשטען פּלאַץ.

זאָלען די שלום-פּלענער חלילה דורכגעפאַלען, וועלען ענגלאַנד און אַמעריקא זיין די ערשטע פעלקער אין דער קומענדער גרויסער מלחמה.

קליינגעלד און גרויסע השגות
פון ד"ר א. מאַראַלניק.

שאַרל זשיד, דער אַלטמייסטער פון דער פראַנצויזישער פּאָליטישער עקאָנאָמיע, איז אַרויסגעטרעטען די טעג מיט א פאָרשלאַג וועגען דער סטאַביליזאַציע פון דער פראַנצויזישער וואַליוטע. יאָהרען נאָכאַנאַנד ברעכט מען זיך אין פראַנקרייך דעם קאָפּ וועגען דער פראַגע פון דעם פראַנק. עס פאַלט ער, עס הויבט ער זיך. געווען א צייט, ווען ער איז שוין ווערט געווען כמעט צוויי סענט — זעקס און פערציג פראַנק צו א דאָלאַר — האָט די פראַנצויזישע רעגירונג אָנגענומען שטרענגע מיטלען, אָנגעגורט די לענדען, און דער פראַנק האָט זיך ווידער געהויבען. ער איז דערגאַנגען צו זיין איצטיגען צושטאַנד: אַנ'ערך פון פיער סענט פאַר א פראַנק.

אייגענטליך איז דאָס א קליינער חילוק, צי מען צאָהלט הונדערט פראַנק פאַר א צימער אין א האָטעל, אָדער צוואַנציג, לויט דעם אַלטען פינף-און-צוואַנציג סענט פאַר א פראַנק-פערהעלטניש — עס זענען דאָך נאָר פיר דאָלאַר, די אייגענע פיר דאָלאַר. און אפילו פאַר דעם איינוואוינער פון דעם לאַנד האָט עס אויך א קנאַפּע בעדייטונג. עס איז דאָך בלויז א פראַגע פון פאַל, פון אַריבערטראַגען געוויסע ווערט-איינהייטען אויף אַנ'אַנדער סקאַלע. און, ווי עס ווייזט אויס, לוינט עס זיך די פראַנצויזישע אינדוסטריעלער און סוחרים אָנצוהאַלטען די „נידעריגע וואַלוטא", אָדער די פיקציע פון דעם פראַנק.

אָבער פונדעסטוועגען האַלט מען אין פראַנקרייך אין איין פאָדערן די „סטאַביליזאַציע" פון דער וואַלוטא. עס איז א פּראָגראַם-פּונקט פון די סאָציאַליסטען און די סאָציאַל-ראַדיקאַלען, און זיי שפּיגלען זיכער אָפּ די שטימונג פון די ברייטע פאָלקסמאַסען. דער פאָלקס-מענש קען נישט פערטראָגען קיין אומזיכערקייט, קיין צושאַוקעלונג. ער מוז האָבען זיכערע, פעסטע ווערטען; ער מוז וויסען: אָט אַזוי און אַזוי פיל איז מיין געלד ווערט. און דאָס מיינט: אַזוי און אַזוי פיל — נישט מעהר, אָבער געוויס שוין נישט ווייניגער — בעקום איך פון דעם אויסטויש, דאָס איך מאַך: אַרבעט פאַר מיטלען צום לעבען.

דאָס איז דער איינציגער צוטרוי, וואָס ער האָט צו דער געזעלשאַפט, און פאַלט דער דאָזיגער צוטרוי, פאַלט מיט איהם די גאַנצע זיכערקייט פון זיין עקזיסטענץ.

מען האָט שוין פאָרגעשלאָגען פערשידענע תנאים און פאָרמולעס. „לאָז דער פראַנק ווערען סטאַביליזירט אויף זיין איצטיגען ווערט: פינף און צוואַנציג צו א דאָלאַר, אָבער לאָז די אומזיכערקייט, דאָס הוידען זיך נעמען א סוף". געוויס, עס איז ביטער פאַר דעם זעלבסטגעפיהל פון פראַנקרייך, פאַר איהר געציילטען שטאָלץ, אַז גראָד זי זאָל האָבען די קלענסטע וואַלוטא אין אייראָפּא; אָבער די פראַנצויזען זענען גרייט צו ברענגען אפילו דעם דאָזיגען קרבן — צוליב רוה.

פּואַנקאַרע איילט זיך נישט. ער איז צו-שטאַרק פערבונדען מיט די אינדוסטריעלע און עקספּאָרטירענדע קרייזען פון פראַנקרייך. ער איז אויך צו א גוטער, פאָרזיכטיגער פינאַנסיסט. ער האָט זיינע אייגענע פּלענער. און פראַנקרייך ווייסט דאָס.

קומט אָבער איצט פּראָפעסאָר שאַרל זשיד מיט א נייעם פאָרשלאַג, און עס איז א זעהר פּשוט'ער. ער איז: די אָפּשאַפונג פון דעם פראַנק. געווען, אָפּגעלעבט אַזוי פיל יאָהרען, געהאַט א רייכע און שעהנע פערגאַנגענהייט. צייט פאַר איהם צו שטאַרבען. איידער דערנידעריגט צו ווערען, ווערען א שאָטען פון זיך אַליין, לאָז ער בעסער איינגעהן, פערשווינדען און אָפּטרעטען זיין פּלאַץ אַנ'אַנדער ווערט-איינהייט, וואָס זאָל געשטעלט ווערען אויף נייע יסודות. אַזוי האָבען זיי עס געטון אין געוויסע קליינע מלוכות, פון די נאָך נייע, נאָכדעם ווי די אַלטע וואַלוטע איז היסטאָריש אונטערגעגאַנגען, און דער הויפּט-געדאַנק פון דער רעפאָרם איז: גרויס געלט. די גרונט-אידעע איז: אָפּשאַפען די פיקציע פון קליינגעלט, פון די אַמאָליגע מיניאַטור-ווערטען, וואָס זענען היינט שוין געוואָרען בלויז מיקראָסקאָפּישע גרויסען. ווער רעכענט היינט אין פראַנקרייך נאָך מיט סאַנטימס, דעם הונדערטסטען טייל פון א פראַנק? וואָס קען מען קריגען פאַר א סאַנטים? און פונדעסטוועגען בלאָנקען זיך אַרום אַריימע, אָפּגעריבענע, קופּערנע מטבעות, מיט היסטאָרישע פּנים'ער, דעם פּנים פון נאַפּאָלעאָן דעם דריטען, און אַנדערע געשטאַלטען, אָדער סימבאָלען, געשטאַלטען פון א טויטער צייט, סימבאָלען פון אַן א מאָל, וואָס איז שוין כמעט אומפערשטענדליך. קיינער דאַרף זיי נים מעהר — נישט די סימבאָלען און נישט די מינצען. אָבער זיי בלאָנקען זיך אַרום, פערלענגערן די חשבונות, פערפינקלען די האַנדעלס-ביכער און דערוועקען ביי מענשען א מין בענקשאַפט נאָך דעם „שעהנעם א מאָל".

געוויס, עס איז א ריין-עקאָנאָמישע, פינאַנץ-טעכנישע פראַגע, און איך וויל זיך נישט אַריינלאָזען אין דעם פּראַקטישען, אָדער אפילו טעאָרעטישען תוך פון דער פראַגע.

עס איז אָבער דאָ אַנ'אַנדער מאָמענט, וואָס שטעהט איבער דער פּראַקטישער ווירטשאַפטליכקייט, אָדער אפילו איבער עקאָנאָמישע פּרינציפּען; א מאָמענט, וואָס איז נוגע נישט בלויז פראַנקרייך און איהרע פינאַנץ-שוועריגקייטען, נאָר דער גאַנצער קולטור-געזעלשאַפט פון היינט: דאָס פערשווינדען פון קליינע ווערטען.

איהר געדענקט די „חכמה" פון א מאָל: „ווער עס שטעהט נישט פאַר קיין גראָשען, איז נישט ווערט קיין גראָשען". איהר געדענקט די „מאָראַל" פון א מאָל: שפּאָר, לייג אָפּ פּרוטה צו פּרוטה, זאַמעל, וואַקס פון קליין אויף. ראָקפעללער'ס „מאָראַל", אַלט-אַמעריקאַנישע, אַלט-וועלטליכע לעבענס-פילאָזאָפיע. סאַמיועל סמאַילס איז געווען דער „נביא" פון אָט דער מאָראַל: „היט אָפּ די פּרוטה; דאָס גרויסע געלט וועט זיך שוין אַליין אָפּהיטען".

און אַזוי האָט מען געלעבט. די מאָראַל פון דעם גראָשען האָט געבוירען אויך די נשמה, וואָס ווערט א גראָשען. און האָט מען זיך געקענט לאָזען הרג'ענען פאַר „פּחות משוה פּרוטה", פאַר ווייניגער ווי א גראָשען, איז דאָס לעבען טאַקע נישט מעהר ווערט געווען, ווי א גראָשען, אָדער נאָך ווייניגער.

קליינע ווערטען, קליינע השגות: קליינע השגות — קליין לעבען. מיניאַטור אויף יעדען געביט.

עס איז אַנ'אינטערעסאַנטער פאַקט אין דער ביאָלאָגיע, אַז דער פאַרביטערטסטער, דער אַכזריות'דיגסטער קאַמף פאַר עקזיסטענץ געהט פאָר גראָד צווישען די גאַנץ קליינע, כמעט מיקראָסקאָפּישע אָרגאַניזמען. וואָס גרעסער דער אָרגאַניזם, אַלץ בעסער די בעציהונגען, וואָס רעגולירען זייער לעבען. די מאָראַל הויבט זיך אָן, וואו די קליינקייט הערט אויף. צווישען שוואַכע הונגעריגע איז נישטאָ קיין מאָראַל. און ניצשע איז געווען גערעכט, ווען ער האָט געלייקענט די „מאָראַל פון די שוואַכע", און איהר ענטקעגענגעשטעלט א נייע מאָראַל, א פּרעכטיגע, א יאָ-זאָגענדע, א מאָראַל פון קראַפט און ווילען צו מאַכט — מאַכט איבער זיך אַליין.

(ענדע מאָרגען).

שטיצט די פסח-אקציע פון תומכי אורחים

לאדזשער כראניק.

צוגאב פאבאר-קאמיסיס פאר דעזערטירטע און מיליטער-פליכטיגע פון 1883 — 1906.

(פ) מארגען ווערט אין לאדזש אויף טראגוטא 10 מעמיג זיין א צוגאב פא־באר־קאמיסיע פאר די פערזאנען, וואס זענען געבוירען אין די יארען 1883 ביז 1906, וועלכע האבען נאך נישט קיין רעגולירטע באציהונג צום מיליטער־דינסט און זיי האבען נישט קיין מילי־טערישע בילעטער.

צו דער קאמיסיע דארפען זיך צו־שטעלען אלע מענער, וואס האבען דעם 1 אויגוסט 1927 געוואוינט אין לאדז און געהערען צו די פאליציי־קאמיסאר־יאטען: 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14.

נאכט-דיזשור אין די אפטייקען.

היינט דיזשורירען פאלגענדע אפ־טייקען:

אנטאניעוויטש, פאביאניצער 50; לאנדזינסקי, פעטריקאווער 164; מאמא־לשוויטש, פושעיאזד 19; רעמביעלינסקי, אנדזשעיא 26; זונדעלעוויטש, בעטרי־קאווער 25; קאספערקעוויטש, זגערזשער 54; טראנאזוסקא, בושנושטשער 56.

א דרייסטער קאסע-איינברוך אין לאדז.

אין מיטען העלען טאג האט מען אויפגעריסען די קאסע פון „באנק אודזשאלאווי“ און צוגענומען 20 טויזענד זל.

(:) די איינברוכס גנבות און אוועק־שטעלונג חזר'ן זיך לעצטענס אזוי זעהר אפט. א פנים, אז מיר האבען דא צו טון מיט א גוט ארגאניזירטער באנדע קאסע־ברעכער. מ'האט נאך נישט פערגעסען דעם גרויסען קאסע איינברוך אין דער דיוואנסקען פאבריק אויף נאראטשא גאס, און שוין האבען מיר צו פערצייכענען א נייעם איינבראך, וואס שטייגט פיל איבער מיט זיין דרייסטיגקייט דעם פריהערדי־גען.

אין מיטען העלען טאג האבען די גע־שיקטע קאסע ברעכער זיך ארייגעבראכען עהרענטעלטע אין דער „באנק אודזשאלאווי“ (מאניושקא 10) און צודורכגע־פיהרט זייער פלאן אומגעשטערט.

אין דער חאזזער באנק געפינט זיך תמיד א וועכטער, וואס פערלאזט נישט דעם לאקאל אפילו אום זונטאג און און די חנאות טעג. היינטיגען זונטאג האט אבער דער שומר געמוזט אוועקגעהן 4 נאכמיטאג צו ערלעדיגען א דרינגענדען ענין פון דער באנק. צוריקקומענדיג מיט צוויי שעה שפעטער האט ער דערזעהן, אז די טירען פון דער באנק, וועלכע ער האט פערשלאסען, זענען ברייט גע־עפענט.

אין גאנצען לאקאל האט געהערשט א געוואלדיגע אינארדנונג. די איינברעכער האבען אויסגעשראקען די טיר פון די־רעקטאר'ס קאבינעט, וואו ס'האבען זיך געפונען צוויי אייזערנע קאסעס פון דעם ציינעסטען און מאדערנסטען סיסטעם. אויף דער פארלאגע פון קאבינעט זענען געבליבען ליגען צוויי פלאשען וואגנעפיל — טע מיט טלען.

ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט, האבען די געשיקטע איינברעכער אויפגע־ריסען די אייזערנע קאסע מיט דער הילף פון טלען.

אין דער קאסע האבען זיך געפונען 10 טויזענד זל. מזומנים און פאר 10 טויזענד זל. ווערט פאפירען. די גנבים האבען זעלבסטפערשטענדליך, דאס אלע צוגענומען. נאך דעם האבען שטיקעל ארבייט האבען די גנבים געמאכט ויברח. זיי האבען מעהר נישט געוואלט פרובען גליק ביי דער צווייטער קאסע און נישט בערוהרט די ביורקעס.

ס'איז כאראקטעריסטיש, וואס די קא־מאמארען, וואס וואוינען אין דאזיגען הויז און א גאנץ בעדייטענדער צאהל, האבען נישט בעמערקט קיין שום פער־דעכטיגעס און נישט געהערט קיין שום בעוועגונג, וואס זאל צוציהען זייער אויפ־מערקזאמקייט. ס'אוממעגליך נישט קיין שום ספק, אז די איינברעכער זענען גע־ווען גוטע איינפארמירטע וועגען אלעם, וואס ס'קומט פאר אין דער „באנק אוד־זשאלאווי“ און זיי האבען גוט בעטראכ־טעט דעם וועכטער, וועלכער האט אויף א קורצע צייט פערלאזען די באנק.

די אויספארשונגען מאכט, וועלכע איז תיכף אנגעקומען אויפ'ן ארט פון דעם איינברוך, ראט אין דער נאכט פון זונ־טאג אויף מאנטאג ארעסטירט א ריהע ווילאוועס, וועמענס רעזולטאטען ס'ווערען דערווייל געהאלטען בסוד.

די ידיעה וועגען דעם איינבראך אין „באנק אודזשאלאווי“ האט ארויסגערו־פען א געוואלדיגע אויפרעגונג און די ת.גע סוחרישע קרייזען.

הים זיך פאר פאלשע 20-זל. שיינען?

(א) אין לאדז האבען זיך לעצטענס בעוויזען פאלשע 20 זלאטע באנקנאטען, וועלכע ס'איז שווער אונטערצושיידען פון די אמת'ע. די אויספארשונגען מאכט זוכט די געלר פעלשערים.

ווען איהר געהט אריבער די גאס,

קוקט מיט עפענע אויגען; איהר קענט בלייבען אנ'אייביגער קאלי־קע, אדער גאר געפינען דעם טויט.

היט זיך, מען זאל אייך נישט איבערפאהרען!

„אררט“ זאכאדניא 43. ארטיסטישער רעוויו אין קאמער-טעאטער. אונטער דער לייטונג מ. בראדערזאן

היינט דינסטאג, 1. פארשטעלונג
אנהויב אין 9,15 אווענד
ווידערהאלונג פון V פראגראם א.ג.

מלוה מלכה

1) פראלאג, 2) פעקער, 3) קיישלעך, 4) זיינערל, 5) מקעטש, 6) מאנאלאג, 7) בדינרע, 8) קאנטאגניסטען, 9) נאך דער חופה, 10) מלוה מלכה, 11) גאשפשינגי דתאור (רעווי).

הנחה-בילעטען גילטיג נור מאנטאג, דינסטאג, מיטוואך און דאנערשטאג. פריי-קארטען נור אויפ'ן 1. סעאנס. בילעטען צו בעקומען פון 5 אוונער נ.ם

צי ווידער א קרבן פון פרויען-הענדלער?

א מאכמער פון א יודישען בענדינער סוחר, געפאהרען קיין לאדז איינקויפען סחורה און ווערט פערשוואונדען אויף א רעטזעלהאפטען אופן מיט איהרען א „געליבטען“.

(:) די מאכטער פון בענדינער סוחר שמואל פאקאי איז מיט איטליגע טעג צוריק געפאהרען קיין לאדז מיט א גרע־סערע סומע געלד איינצוקויפען סחורות. פרל. פאקאי האט געהאט איינגעווידענע אהרעסען צו די פירמעס, וועלכע זי דארף בעזוכען און צו וועלכע ד' פאקאי האט געשריבען, אז זיין מאכטער קומט צו זיי ערלעדיגען אלע חשבונות, וועלכע זענען צווישען זיי פארהאן. היות אבער, ווי פרל. פאקאי איז צום ומנגעמבענעם מער־מין נישט געקומען, האבען די חונע סוחרים מודיע געווען וועגען דעם דעם פאטער און בענדין. דער איבערגעשראק־קענער פאטער האט תיכף צו ווחסען גע־מון וועגען זיין פערשוואונדענער מאכ־טער דער פאליציי, וועלכע האט אנ־געהויבען אן ענערגישע אויספארשונג.

די אויספארשונג האט בעוויזען פעסט־צושטעלען, אז פרל. פאקאי האט געהאט אין בענדין א פריינד, מיט וועלכען זי האט זיך בעגעגענט גאנץ אפט אהן דעם וויסען פון איהרע עלטערן. ווען זי האט דערציילט דעם „פריינד“, אז דער פא־טער גיט איבער אין איהר רשות א גרע־סערע סומע געלד, האט ער איהר פער־געלייגט, אז זיי זאלען אנטלויפען. זי האט דערויף מסכים געווען.

די אויספארשונג האט אויך בעוויזען פעסטצושטעלען, אז דאס יונגע פאר'ל איז אפגעפאהרען אין דער ריכטונג פון קראקא. וואו זיי געפינען זיך, איז נאך לעת עתה נישט געלונגען צו דערגעהן.

Mydło Rewolwer Majde

Zamiast szumnej i wielkioj reklamy dajemy dobry i tani towar.

הנחות פאר טאבאק-סוחרים.

דעמאליסטען וועלן בעקומען די רעכט פון האלב-הורטאווניסעס

(ג) די לאדזשער סוחרים-פעראיינען ווצען דערהאלטען א מיטטיילונג פון דער צענטראלע פון די טאבאק-סוחרים, אז די עקציע פון דער דאזיגער צענטראלע וועגען געבען די גרעסערע איינצעל-טאבאק-געוועלבער רעכט פון אזוי-גערו-פענע האלב-הורטאוניקעס, איז געקרוינט געווארען מיט ערפאלג.

די דירעקציע פון מלוכה'שען טאבאק-מאנאפאל האט צוגעזאגט דער צענטרא-לע פון די ארגאניזירטע טאבאק-סוחרים גינסטיג צו טראקטירען די ביטע פון גרעסערע דעטאיל-געשעפטען (דערלאנגט דורך דער פערמיטלונג פון דער צענ-טראלע, ווארשא, סענאטארסקע 22) וועגען אנערקענען זיי די רעכט פון האלב-הורטאווניקעס באופן, אז זיי זאלען בע-קומען טאבאק-איפארבייטונגען דירעקט פון די מאנאפאל-מאגאזינען. דאס איז שוין א גרויסע הנחה, ווייל אלע גרעסע-רע דעטאיל-געשעפטען פון טאבאק-איס-ארבייטונגען זענען ביז-איצט געווען אפהענגיג מיט סחורות פון די ראיאן-הורטאווניקעס.

גלייכצייטיג איז וויכטיג צו דערמא-נען, אז ביז'ן 31. מערץ דארף די פי-נאנץ-קאמער אין לאדז פערשטעלען דער דירעקציע פון טאבאק-מאנאפאל פער-שלאגען פון סוחרים וועגען געבען זיי רעכט צו פערקויפען ספעציעלע סארטען בעסערע טאבאק-איסארבייטונגען. מ'דארף, אלזא, אנזאגען מיט'ן אריינטראגען ביטעס אין דער פינאנץ-קאמער.

—0—

ביי די שטייערען, וואס ווערען פער-טיילט אויף ראטעס

מוז מען די פראצענטער בעצאהלען ביי דער ערשטער ראטע.

(ג) ווי עס איז שוין אנגעוויזען און דער סוחר'ישער וועלט, בעמיהען זיך על פי רוב די סוחרים, אז מ'זאל צולעגען די שטייערען פאטש אין ראטעס, כדי די דאזיגע הוכית זאל ווערן מעגליך צו פער-קלענערן.

צוליב דעם איז כדאי אויפמערקזאם צו מאכען, אז איצט איז ארויסגעקומען אנ'ענדערונג בנוגע די פראצענטער, וואס ווערען גענומען פאר פערשלעפטע שטייע־רען, דהיינו: אויב אפילו מען גענוסט פון ראטעס רעכט, מוז מען די גאנצע כימע פון די פראצענטער פאר'ן אב-שלאגען מיט'ן בעצאהלען די שטייערען, בעצאהלען פאראוס, ד. ה. באלד ביי דער ערשטער ראטע.

פולע הונדערט פראצענט דירה-געלד פון 1. אפריל אן,

א חוץ קליינע וואוינונגען פון א שטוב מיט א קוך.

(ג) פון 1. אפריל, ד. ה. פון צווייטען קווארטאל פון יאהר 1928, טרעט איין א ראדיקאלע ענדערונג אין צאהלען דירה-געלד.

פאר א שטוב מיט א קוך, אדער פאר בלויז 1 שטוב ווערט דאס דירה-געלד פאר'ן צווייטען קווארטאל זיין אין דער זעלביגער הויך, וואס אין ערשטען קווארטאל. ד. ה. 43 פראצענט פון פאר'ן מלחמה'דיגען דירה-געלד (יעדער רובעל פון פאר'ן קריג ווערט בערעכענט פאר 2,66 זל.) דאגעגען פאר אלע אנדערע וואוינונגס- און געשעפטס-לאקאלען הויבט מען דארטען צאהלען פולע 100 פראצענט פון פאר-מלחמה'דיגען, ד. ה. פאר יעדע 100-רובעל — 266 זל.

דער ראבינאט וועט געהן אין „זשלאבעק“ און מל זיין די אונטערגעווארפענע יודישע קינדער.

(ג) אין שייכות מיט אנזער געלמטע־נער נאטיץ וועגען די אונטערגעווארפענע יודישע קינדער, וועגען וועלכע די ווא־ציעלע אקטען גיבען איבער גרויליגערע איינצעלהייטען — דערווייכען מיר זיך נאך פאלגענדעס:

די קהלה פערוואלטונג, וועלכע איז א דאנק דעם „לאדזשער טאגעבלאט“ אויפ־מערקזאם געווארען אויף דעם גורל פון די אונגעהליכע יודישע קינדער, ועמענס עלטערן עס זענען אומבעקאנט, האט ברעה אין די נאגענטסטע טעג צוזוי־צירופען וועגען דעם ענין דעם ראבינאט ארגמצוזרעדען מכח געבען די דאזיגע יו־דישע נשמה'לער א תיקון.

היות עס איז נישט בעוואוסט, צי אלע אדער בלויז א טייל יודישע קינדער, וואס געפינען זיך אין „זשלאבעק“ זענען גע־מל'עט, וועט דער ראבינאט — ווי מיר הערען — בעזוכען די דאזיגע אנשטאלט און מל זיין אלע יונגלעך, וואס זענען דורך די מאלט ארגאנען אנערקענט גע־ווארען פאר יודישע.

קופאר אויף אומזיסטע צאל-עצות.

דער בעזיצער פון'ם דאזיגען קופאן קען בעקומען אומזיסט צאל-עצות דורכ'ן ספעציאליסט פון אונזער רעדאקציע.

גילטיג היינט, דינסטאג, דעם 27. מערץ פון 8—9 אוו.

די הויז-בעזיצער זענען פערפליכטעט צו רעמאנטירען די וואוינונגען.

פסק-דין פון העכסטען געריכט.

(ט) דעם 29. דעצעמבער 1927 האט דאס העכסטע געריכט אין ווארשא בע־טראכט 7 שטרייט פראצעסען, וואס דער לאדזשער דירות אומבעקאנטער האט געפיהרט געגען הויז בעזיצער, וועלכע האבען נישט געוואלט אויסבעלעגען די פערארדנונגען פון דער אומבעקאנט.

דאס העכסטע געריכט האט דעם שטאנד־פונקט פון דעם לאדזשער מאגיסטראט אנ־ערקענט פאר ריכטיג.

די שטעלונג פון דעם העכסטען געריכט איז די פאלען איז בעוואוסטערס וויכטיג אין האבען א פרינציפיעלע בעדייטונג מכח זיין קלערען אויף, אז הויז בעזיצער זענען פערפליכטעט צו מאכען רעמאנטען אין די דירות פון זייערע לאקאטארען און צו די וואוינונגען אינספעקציע פון מאגיסטראט האט די רעכט אזעלכע פאר־ארדנונגען ארויסצוגעבען.

אכזריות, ענגקייט, בענרעניצקייט און אויסגעלאסענקייט אין צארישען הויף

די אינטערעסאנטעסטע שטעלען פון ווירובאווא'ס טאג-בוך.

ראספוטין זאגט א מיינונג וועגען טאלסטאי'ען.

אינטערעסאנט איז, וואס ראספוטין, דער אומוויסענדער סיבירער פויער, האט געזאגט וועגען טאלסטאי'ען. די ווירו־באווא דערצעהלט וועגען דעם:

„דער הייליגער (ראספוטין) האט זיך דערמאנט אינ'ם סקאנדאל מיט טאל־סטאי'ן:

— „טאטע, — זאגט ער, — האט נישט קיין מול צו גראפען; דעם גראף טאל־סטאי האט דער הייליגער סינאד עפנע־טוויסען אלס שטראף פאר זיין צו־טסארקען עקשנות'דיגען כאראקטער און דעם גראף וויטע נעמט מען אויף מיט אמאנע ערעס צוליב זיין גרויסער חכמה. דאס טויג נישט. וואס איז דאס פאר א בעל-הבית'ישקייט, אז דער בעל-הבית האט מורא פאר'ן מענשען, פאר'ן קלוגען פערוואלטער וויינטס!“

„יא, גערעכט איז דער הייליגער אונ־זערער, דער טיפזיניגער הייליגער נביא.

„מאמא זאגט:

— „מען כ'זאל נישט זיין קייזערין, וואלט איך געווען אויף דער זייט, וואס פרעטען ארויס נעגען קיסרים!“

„איך רעכען, אז מען גריגארי יעפי־מאוויטש (ראספוטין) זאל נישט זיין א הייליגער, וואלט ער אויך געהן צווי־שען יענע, וואס ווילען נישט האבען קיין קיסרים אויף זיך.

„דער הייליגער זאגט:

„די מיניסטערען אונזערע זעהען נישט ווייטער פון זייער נאז. גראף טאלסטאי איז זייער עפעס נישט געפעלען, האבען זיי דעם הייליגען סינאד עפעס אין אויער אריינגעזונגען: דער סינאד ווארט נאר אויף אזא געלעגענהייט. די גלחים זע־נען דאך פערקויפטע נשמות, האבען זיי זיך געוואלט אויסטייגען, טרייבען זיי איהם, די חכמים, ארויס פון דער קירכע, מיינענדיג, אז ער וועט זיך דאס שטארק נעמען צום הארצען, וועט פאלען אויף די קני פאר זיי, וועט שרייען: „בענשט מיך, טייערינקע!“ און ער לאכט זיך גאר אויס פון זייערע קללות און חרמות“.

„מאמא“ (ניקאלאי) האט מיט טרערען אין די אויגען געזאגט, בשעת טאלסטאי האט געהאלטען ביים שטארבען: די קירכע איז שולדיג אין דעם, וואס ער איז אומגעקומען אן דער קירכע נישט ווערענדיג פון דער וועלט גישט תשובה געטון, ווי עס פאַ־דערט זיך פון א גוטען קריסט. די קירכע האט בעוויזען איהם צו בעשטראפען, אבער נישט אריבערצוציהען איהם אויף איהר זייט“.

„דאס האט געזאגט דער „פאפא“ און זיי — די גלחים — האבען געשוויגען. אז זיי פערשאפען דאס א גרויסען פערגעניגען דעם צאר. הינטעלעך בלינדע זענען זיי און נישט קיין רעגירונגס-לייט, די אוי־גען זעהען נישט ווייטער פון זייערע...

„ווי ער איז, אך, ווי גערעכט! לעה טאלסטאי'ס אפזאג פון קירכע האט א סך יסורים פערשאפט דער קייזערליכער פאמיליע.

„מאמא זאגט:

— „ל. טאלסטאי איז דער גרעסטער גייסט פון הייניגער צייט, א געניאלער מענש. און דער דאזיגער מענש, וואס האט געלעבט מיט אונז אין איין צייט, איז געהען אונזער פיינד נאך דערפאר, האט די קירכע-מענשען האבען איהם געשלאגען מיט דער זעלבער ביים, ווי א ליאדע קירך-יונג. דאס איז אזוי אונ־אנגענעהם! איירא בעשולדיגט אין אלץ אונז — די קייזערליכע פאמיליע, און נאך א זאך: טאלסטאי'ס „מלחמה און שלום“ איז דאס בעסטע רוסישע ווערק“.

„איך האט פערוואונדערט, וואס „מאמא“ האלט אזוי שטארק פון דעם דאזיגען רעמאן, אין וועלכען טאלסטאי דריקט אויס זיין סימפאטיע מיט פשוט'ע סאל־דאטען און נישט — מיט גענעראלען און לאכט זיך אויס פון עלעקסאנדער דעם ערשטען און גלאט — פון קיסרים. נאר אויך אין דעם איז „מאמא“ זיך טריי, זי איז א קולטור-מענש און קען פון קולטור זיך נישט אפרייסען.

„איינמאל זאגט זי מיר:

— „דו ווייסט, אנעט, ס'זאל נישט זיין קיין צאריזם, וואלט איך געגאנגען האנד ביי האנד מיט יענע, וועלכע חפ־בען אונז, קיסרים, פיינד. אזוי פיל אכזריות ארום אזא ענגקייט און בע־גרעניצקייט! אבער מיר, קיסרים, זענען גאט'ס געזאלבטע, מיר דארפען טראגען אונזער קרייץ“.

„מאמא פערדארבט דעם כאראקטער, פערדרעהט דעם קאפ, ציהט-אפ דעם מענשען'ס אויג און פוס פון די הענט פון א שטילען, גאטספארכטיגען לעבען, און דאך איז „מאמא“ איינע פון די גרעסטע מארטירערינס, אין איהר איז גישטע קמין הייניגער גאנצער גליד. זי האט אזוי מערגעטערטליכקייט, אזוי פיל דאגות און אזוי ווייניג שמילע פריוד“.

געבאפט ראספוטין'ען מיט דעם נאסליערניק'ס אם.

וועגען א סקאנדאליעזער פאסירונג צווישען ראספוטין'ען און דעם נאסליעד־ניק'ס ניאניא. דערצעהלט אנא ווירו־באווא א געשיכטע, וואס זי בעמיהט זיך צו פערגלעטען. אבער אפילו נאך איהר סטארען זיך זעהט מען אלץ, וואס ראס־פוטין האט זיך געקענט ערלויבען אין קייזערליכען הויף און פאר קיינעם קיין דין וחשבון נישט אפגעבען. דער ערש־טער, וואס האט די געשיכטע פערעפ־ענטליכט, איז געוועזען איליאדאר, און אט וואס ווירובאווא דערצעהלט וועגען דעם:

„איך האב שטענדיג פיינד געהאט איליאדאר'ן, בעזונדערס איצט! מיין טאטער האט מיר געזאגט, אז אין נאכ־מיטאג בריף זיינעם האט איליאדאר אי־בערגעגעבען דעם צאר וועגען דעם הייל־יגען'ס אומרייניגע בעציהונגען צו מאריא איוואנאוונא. אלץ, וואס ער שרייבט, איז א בלבול צו פער'מיאוס'ען דעם הייליגען מאן אין „מאמא'ס“ אויגען.

„און די געשיכטע מיט מאריא איוואַ־נאוונא איז פערלאפען אזוי:

„פון אלע, וואס זענען נאהענט צום הייליגען, איז זי די בעסטע בעטערין: זי נעהמט איהם קיינמאל נישט אויף בא זיך, פיידען ער קומט ארויין מיט אלע אונזערעגע, געהענדיג פון „מאמא“. אמאל ברענגט ער עפעס דעם קליינעם. מאריא איז דעם קליינעם'ס ניאניא. דאס מאל איז אויך געהען אזוי: מאריא איוואַ־נאוונא איז געהען אוועקגעגאנגען, דער קליינער (דעם צאר'ס זוהן) איז איינגע־שלאפען. קומט ארויין דער הייליגער. הערבענדיג זיך אויסגעבאטע, האט דער קליינער זיך דערמאנט, אז ער האט אי־בערגעלאזט אויף מאריא'ס בעט זיין שפילצייג, נעהמט ער ארוין, עפענט די טיר און בעמערקט דעם הייליגען מיט מאריא'ן. זיי האבען איהם נישט בעמערקט. א דערשראקענער האט ער א געשריי געטון.

„געקומען דער פאטער אלעקסאנדער (הויף-גלח). ער דערצעהלט איהם עפעס. דער קליינער הערט זיך איין געשמאק. קלאגט זיך אויף קאפ-ווייטאג. „מאמא“ האט געזאגט, אז זי וועט רופען דעם הייליגען.

— „איך וויל נישט! — האט זיך צו־שריען דער קליינער. — ער וועט מ'ך שטיקען, ווי מאמא'ן!“...

„דאס איז געווען גאנץ בעזונדערס אונאנגענעהם דערפאר, וואס דערביי איז געווען פאטער אלעקסאנדער. ער איז באלד אוועק. דער הייליגער האט דעם יונגעל געגלעט, דער קאפ-ווייטאג איז פערביי און דאס יונגעל איז ארומגע־שפרונגען איבער'ן צימער, ווי א קאנץ ריקעל.

„ווי האט זיך איליאדאר דערוואוסט נע־טענט דערהייבען! ווער ווייס! איבערגע־לויערן אויגען און אויערען. אויף יעדען שריט — אויסקוקערס!

געדענקט. אז איין „תומכי אורחים“ ווארטען שוין הונדערטער בכבוד'ע יודישע פאמיליעס אויף אייער שפענדע.

שפענדעט פאר די הילפס-אקציע „תומכי אורחים" פאמארסקא — 18.

קאמוניקאט פון שניידער-ארבייטער-פעראיין.

אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס די שניידער-מייסטער פון מענער בעשעפטען, בעם אנגעהויבען ארבייטען, פערהאנדלען ווער דערויף, אז זיי האבען פלומר'שט דער-לייגט די ארבייטער 40 פראצענט און פערלאנגען דערצו פון דער קאנפעקציאנס-אויך אזא הוספה, שטעלען מיר פעסט, אז די ארבייטער האבען נאך 2 וואכען שטרייק בעקומען נאר 10 פראצ. לוין-הויכערונג.

סטרוזשעס פאדערן א 50-פראצענטיגע הוספה.

(§) אויף א פערזאמלונג פון די סטרו-זשעס א.ז.ו. לאדזשער פראפעסיאנאלען פעראיין איז בעשלאסען געווארען ארויס-צוטרעטען מיט א הוספה פארלאנג און דער הויך פון 50 פראצענט. וועגען דעם ענין וועט דער פעראיין צושטעלען אנ'-איבערלייגען מעמאריאל צום ארבייטס-אינספעקטאר.

די הויכע פרייזען פון וועקסעל-אינקאסא מצד דער פאסט.

(א) די לאדזשער סוחר'ישע פעראיינען וועלען די טעג דערלאנגען דעם פאסט-מיניסטער א מעמאריאל מיט א פראטעסט קעגען די צו הויכע אפצאהלען, וואס די פאסט נעמט פאר אינקאסא פון וועקסלען. די אינקאסא-קאסטען, וואס פערלאנגט ווערען אין מעמאריאל, זאלען פערקלענערט ווערען, ווייל זיי בעשווערען די לאגע פון סוחרים.

דאכלאזע יוד. פאמיליעס בעקומען אונטערשטיצונגען פון דער קהלה.

היינט א זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג.

(ג) שוין געמעלדעט און נעכטען זענען אין דער קהלה אפגעהאלטען געווארען זיצונגען פון דער קאמיסיע פאר סאציאלער הילף. עס זענען בעטראכט געווארען מער פון הונדערט בקשות וועגען שטיצע. אין דער-זעלבער זיצונג זענען בעשטעטיגט געווארען אלע עטליכע הונדערט בקשות וועגען דרינגענדער שטיצע פאר נויטבעדערפ-טיגע ארימע משפחות און לייצנים. עס זענען אויך ארויסגעגעבען געווארען פאר אומגליקליכע דאכלאזע פאמיליעס גרעסערע אונטערשטיצונגען צום צושטעלען אויף וואוינונגען. די האלונגע אונטערשטיצונגען זענען בעשטימט געווארען און דער הויך פון 500, 300 און 200 זל. פאר א פאמיליע.

* * *

(ג) היינט, דינסטאג, ווערט פארגעזעצט א זיצונג פון דער קהלה פערוואלטונג. אויף דער טאגעס-ארדנונג געפינען זיך א רייע פראגען, דערונטער א בעריכט פון דער קאמיסיע פאר סאציאלער הילף און דער ענין וועגען שאפען געלט אויף דער-צופיהרען די פסח אקציע.

* * *

(ג) וואס נעהענטער צו פסח, אלץ שטארקער ווערט די בעוועגונג אין דער קהלה. די פאנאנציעלער פון דער קאסע זענען וועגען די בעדערפניסע פון אלע מענשען פון דער פערוואלטונג, אנ'ארט פאר די דאזיגע גרויסע פראבלעם פון ארימע, ערנסטע מענער, מיטגלידער, וואס זענען זייער שטארק איבערגענומען פון דער ענין, וואס בעשטעהט און דער נויט, און די קהלה האלט אין איין קאמפף. דאס רוב פון די דולף בעה מענדיגע פלאנען זענען נישט אויסגעפירט געווארען אין דער צייט, זוכט מען וועגען די גרעסטע בעהעלפער און מיטגליד-טוער פון פערשיידענע רעליגיעזע און בעל-הבית'ישע קרייזען. „ראבינאווישע בתי מדרשים". עס איז אויך נויט, וואס די ארימע פאמיליעס ווארטען נאך ערוב, וואס, א שטערנע, די קהלה וועט זיי העלפען אויף פסח. און ארימאן באשטימט דעם צווייטען טאג זיינע השיעורות און קלאגען וועגען די נעגאציווע הילף...

די קהלה האט געשאפען די זאך געגעבען אויפקלערען.

אין דער קהלה-קאנצעלאריע זענען שוין אנגעקומען די ערשטע רשימות פון פערגרעסערטע אויף פסח שטיצע.

* * *

בעריכט-פערזאמלונג וועגען דער פסח-אקציע אין האנדווערקער-קלוב.

זונטאג איז פארגעקומען א פלענאר-זיצונג פון ראט פון דער האנדווערקער-אינסטאנציע, פאמארסקא 4. פרעזעס ה' האפמאן האט אפגעגעבען א בעריכט וועגען דער פסח-אקציע. עס איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע זיך משתדל צו זיין פון דער קהלה וועגען פערגרעסערן דיי אונטערשטיצונג און פערגרעסערן די פערצאנענעם יאהר.

סכסוך אין „ווידזעווער מאנופאקטור"

ארבייטערינס האבען אדורכגעפיהרט אנ'איטאליעני-שען שטרייק. — דער סכסוך נאך נישט ליקווידירט.

(§) אין דער שפינערייע פון דער „ווידזעווער מאנופאקטור" איז אויסגעבראכען א שארפער קאנפליקט צווישען די ארבייטערינס און דער דירעקציע צוליב דעם, וואס די לעצטע האט ענטזאגט פון דער ארבייטס אלע פריהער אויף צוויי מאשינען ארבייטען, וואס די ארבייטערינס זענען צוגעמען צוגעוואוינט צו דער ארבייט. האט מען זיי געגעבען אויסצואהלען פערלאנגט. בעגען דער האנדלונג האבען די ארבייטערינס פראקלאמירט אנ'איטאליענישען שטרייק אויף דעם פערגאנגענעם דאנערשטאג, פרייטאג און שבת. נעכטען זענען די ארבייטערינס בכלל נישט צוגעטרעטען צו דער ארבייט און זיך געוואנדט צום ארבייטס אינספעקטאר מיט אן אנ'אונטער-ווענדונג.

דער ארבייטס אינספעקטאר וועט מורגען קאנפערענץ איז תיכף צוגעפאהרען צו דער דירעקציע און נאכ'ן בעקומען זיך מיט דער לאגע האט ער פערזעהענשאפט, אז די פרויען, וועלכע די פירמע האט בע-שטימט פאר דער אלגעמיינער ארבייט ענט-שפרעכען נישט דער פאקטישער זאך-לאגע. היות אבער ווי די ארבייטערינס האבען אנגעהויבען צו ארבייטען אויף אקארד ערשט היינט אינגאנצען וועלכען האט מען נישט געקענט ווי נעהערט פעסט-שטעלען די פרויזען פאר אקארד ארבייט.

די ארבייטערינס האבען בעשלאסען לעת עתה צוצוטרעטען צו דער ארבייט און אין צוויי וואכען ארום ארויסצוטרעטען מיט א הוספה פארלאנג.

צופיל סעקוועסטראטארען האבען מיר אין לאדז.

מאגיסטראט פיהרט דורך א רעדוקציע.

(§) לעצטענס האט די שטייער אפ-טיילונג פון מאגיסטראט אנגעשטעלט 56 סעקוועסטראטארען, וועלכע האבען בעקומען געצאהלט אויף אקארד, פרי צו-צאהלען מיט'ן איינצוהן די קאמונאלע און מלאכה שטייערן פאר די יאהרען 1924, 1925 און 1926. היות ווי א גרויסער טייל פון די דאזיגע שטייער חובות זענען שוין אינגאנצען אויסגעצאהלט געווארען, האט דער מאגיסטראט בעשלאסען צו פערקלענערן די צאהל סעקוועסטראטארען ביז 20. די איבעריגע 36 סעקוועסטראטארען ווערען אפגעזאגט פון זייערע פאס-טענס, אויף וועלכע זיי פערבלייבען נאך 3 חדשים.

ברויט און מעהל טייערער געווארען

(ג) אויף דער געשטריגער זיצונג פון מאגיסטראט איז פארגעקומען די המשך פון דער דיסקוסיע איבער דער פראגע וועגען העכערן דעם „טאגעגיס" אויף געבעקס און מעהל.

צוליב א רעדוקציע בעזעהל פון וואר-שעווער, געשטימט אויף דער זיצונג פון דער צענטראלער מאגיסט, האט די רעגירונג זיך ארויסגעזאגט פאר צוהעכערן און עס איז בעשטימט געווארען דער פרייז פון א קילא קארן ברויט אויף 62½ גראשען, א קילא קארן מעהל און אונ-צוזשע פערמאהלען — 70 גראשען, א קילא שווארץ ברויט — 50 גר., ווייצען מעהל און אינגאנצען פערמאהלען — 90 גר. און א קילא ווייצען געבעקס — 120.

ווער איז דער פלוצלינג פערשטארבענער יוד,

וואס איז געלעגען אין ווארטע-זאל פון „ארט"?

סכסוך וועגען בערגען צו סבורה. — די סבורה נעכמען דאך פארגעמומען

(ג) און נעכטען „לאדזשער טאגע-בלאט" איז קורץ געווארען מיטגעטיילט, אז בעם בנין פון האטעל „מאנטייפעל" איז פלוצלינג געשטארבען דער סאכם-קער אינטעליגענטער יוסף ראזען. דעם טויטען קערפער האט מען ארויסגעטראגען און ווארטע זאל פון „ארט".

די געהיימעכלער פאליציי-וואלשע קאמיסיע האט בעם בעזוכען דעם טויטענ'ס מלבושים הויז האט געקענט פעסטשטעלן אויך געפונען א פערמעגל מיט א גרעסערער סומע געלד און וועקסלען. די האטעל אלע ווערים זאלען האט מען אנטערגעשטעלט און רשות פון דער פראקוראטאר און דער טויטער קערפער איז איבערגעפיהרט גע-ווארען אין פרעזעקטאריום.

יוסף ראזען איז א גרויסער וואלד-דאלי סוחר פון קאליש. ער איז געקומען פון לאדז און געשעפטליכע אינטערע-סען. ער האט אין אונזער שטאט גע-שעפטען טראנזאקציעס, צווישען צווייע-רע אויך מיט דער האלץ פירמע פון ה' בינזער, וועלכע האט געקויפט בעי האד-ז'ען 2 וואגאנען האלץ און איהם געגע-בען דעריף פארגעלטע מוזמנים און וועקסלען.

לעצ. די פירמע בינזער, נעוואר"ר ווע-רענדיג, אז ה' ראזען איז געשטארבען און אזוי ארום איז מעגליך, אז דאס בעשטעליגונג מוזט'ן געלד זאל פערפאלען ווערען — האט אנטשולדיגט ביים רב ה' ישראל-יגנדזען דב, אז מ'זאל פריהער נים קובר זיין דעם פערשטארבענעם, ביז די קרובים וועלען וואַרטען פון דער פראָ-קאטור, אז האט געלד מוט די וועקסלען זאלען דעם ה' בינזער צוריקגעגעבען ווערען.

די קרובים זענען צוליב דעם אויס טוט ה' בינזער צום רב און דארט אנ-געקומען צו אנ'איבערלעגער באלבה, אז די קרובים האבען ערב געזוען דעם ה' בינזער, אז טאדרעס, ווי די אלמנה וואס ארויסבעקומען פון פראקוראטור די דאר-קומענטען מיט'ן געלד, זאל מען איהם צוריקגעבען זיין סומע.

ערשט דערנאך איז פארגעקומען די קבורה.

פון נעכטען מוזמנים צוגע האט די פרוי און דאנקט נישט געוואוסט, אז זי איז געבליבען אן אלמנה.

די קראנקען-קאסע שוין געשלאסען א רייה אפמאכונגען מיט פערשידענע קור-ערטער אהינצושיקען היינטיגען זומער איהרע פערזיכערטע.

(§) אויף דער לעצטער זיצונג פון דער הויפט קאמיסיע פון דער קראנקען קאסע האט דער דירעקטאר קאלישעווסקי אין דער הויפט האלאנדער מאשינווערק איבערגעגעבען א בעריכט פון זיינע רייזע איבער די פערשידענע קור-ערטער א.ז.פ. פוילען, פרי צו שליסען אפ-מאכען מיט די הויפט אנשטאלטען און צו פערזארגען מיט לאדש און בעקקסטר-גונג די פערזיכערטע פון דער קראנקען קאסע. פון בעריכט איז צו זעהען, אז די פערוואלטונג פון דער קראנקען קאסע האט שוין געשלאסען א רייע אפמאכונגען אויף זיער נידעריגע פרייזען, אין קור ערטער, קאר ערטער, וואס כ'זעגען צעבראכען גאנצע פאמיליעס, אזוי ארום וועט די קראנקען קאסע קענען היי יאהר שיקען אויפ'ן זומער אהין מיט זיינע קור-ערטער אויף שווינדזוכט, וואס לייגען אין שפיטאלן, די וואס ליי-דען אויף ריומאטיזם — קיין אנאַ-ווראצלאוו און קיין בוסק און קיינער — קיין ראבקא, מיעדזיש. א.א.וו. יאנקאוו און טושינקאָ.

הייזער פאר 7 און א האלבען מיליאן זל. וועט היי-יאהר בויען דער לאדזער מאגיסטראט.

שוין בעשטימט דעם אינוועסטיציע-בודזשעט.

(ג) צווישען די וויכטיגסטע פראגען, וואס זענען געקומען פעהל אין בערגלאזש נעווא-רען אויף דער מאג.-סטראט זיצונג און ערווערן דער אינוועסטיציע בודזשעט פאר 1928.

דער ענין האט ארויסגערופען א לענ-גערע דיסקוסיע, נאך וועלכער עס איז אויפגעפיהרט געווארען א בעשלוס, אז די לאדזשער שטאט פערוואלטונג זאל אין לויפענדען יאהר אויסבויען הייזער פאר א פערשידענע געבויעדען פאר זומען אין א האלבען מיליאן זל. דער פרעזידענט פון דער האגדעל-שטאט זאל געשאפען אווערען פון א הלוואה.

דער אינוועסטיציע בודזשעט דאָרף נאך אפטעפעטירט ווערען דורכ'ן שטאַדט-ראט.

ווען איהר געהט אריבער די גאס, קוקט מיט אפענע אויגען; איהר קענט בלייבען אנ'אייבינגער קאליקע, אדער גאר געפינען דעם טויט. היט זיך, מען זאל אייך נישט איבערפאהרען.

די שפעטליכע מיינונג.

פרעגט פריינגע פאר ארטיקלען, בריף און רעדאקציע און בעמערקונגען, וואס האבען א בעזונדער-אינטערעס, פאר וועלכע די רעדאקציע נעהמט נישט איבער די פעראנטווארטליכקייט.

עפענטליכע חענדונג פון דער פועלי-ציון פראקציע צום פרעזעס פון דער קהלה פערוואלטונג, ה' מינצבערג.

אויף דער פסח אקציע פון דער יודי-שער קהלה זענען אנגעוויזען פון 8 ביז 10 טויזענד ארבייטער און ארימע פאַ-מיליעס, וועלכע נויטיגען זיך און אונ-טערשטיצונג. די בעצאהלונג פון אזא צאהלען מוז אבער פראקציע „אגודה", צו דער פראצע און אנ'אויפמערקזאמקייט. איהר אונגאנגירטע אנגענומענע בעשלוסען פון קהלה ראט און אפילו דעם פערשלאג פון אנגער אונזער פראקציע.

די „פועלי ציון" פראקציע האט אויף דער לעצטער זיצונג פון קהלה ראט גע-פיהרט א רעקלאמאציע קאמפף פאר בעשטי-מען 250 טויזענד זל. אויף דער אקציע. די „אגודה" פראקציע מיט דער הילף פון פאלקיסטען האבען דעם פארשלאג צו-נעשטערט. אנשטאט די פראקציע פיהרער ה' מינצבערג, האט געפאדערט אנ'איבער-רעדן פון דער קהלה האט זיצונג, בדי איהר זאלט אבער בעשטימען וועגען דער פרייס פון דער סומע, וואס זאל בעשט-שטימט ווערען אויף דער פסח אקציע. אבער פערשלאג איז געוועזען 150 טויזענד זל. פאר דעם האט דאס בעשטימט די אגודת ישראל פראקציע צוזאמען מיט'ן פאל-קיסטען. פאר דער דער פאקט צו פערמינדערן די סומע בעשטימט פאר די פסח אקציע פאר ארימע פראנצויזעם. נאר פון 100 טויזענד זל., וואס וועט בערגען דער ענדע. אז די טראגים פון דער אנגעשטעלטער ווייטער העלפען. האט עס גלויבען פון 4—5 גולדען פאר א פאמיליע.

דערמיט האבען פערוואנדעלט איהר די הילפס אקציע אין א חוזק אקציע.

מיר פאדערן פון אייך שטעלן גיך צו ענדערן דעם בעשלוס פון קהלה ראט אין לעגאלער אקציע די בעשטימטע סומע פון 150 טויזענד זל. פאר דער אקציע.

פאר דער „פועלי ציון" פראקציע אין דער קהלה

משה צוקערנאווסקי
פערוואלטונגס מיטגליד.

לאדז, 26. מערץ. 1928.

גאלד, בלוט און פרויען.

א ראמאן פול מערקווירדיגע איבער-לעבענישען און ליידענשאפטען.

(395-טע פארזעצונג)

איך האב בענוצט די געלעגענהייט און בין געקומען צום הענקער. איך האב געזאגט, אז איך צו עס אלס מיטלער צו איהם. איך וויל איהם לאזען מיין לעבע-דיג קינד און בעי איהם צוגעבען זיין טויטעס. איך וועל דאן זאגען, אז מיין קינד איז געשטארבען. מען קינד וועט מען באלד בעערדיגען.

דער הענקער האט מיר געדאנקט און בעי מיר צוגעזאגט די קלענע זאך. איך האב בעי איהר צוגעגעבען זיין טויט קינד און עס געלאזט בעערדיגען. דאן האב איך געקענט צוריקקומען קיין בודאפעסט.

אזוי ווי נאוואק האט בעדעכנט אזוי איז געשעהן. גראף מעראס און זיין פרוי זענען געווען פערצווייפעלט, ווען זיי זענען געקומען א היים און מעהר נישט געפונען זייער קינד. די גרעפין מעראס איז געווען א שוואכע פרוי, זי איז קראנק געווארען פון שמערצען און איז אין עטליכע חדשים ארום געשטארבען.

גראף מעראס האט איבערגעדרעהט די וועלט. ער האט געשריבען אין אלע צייטונגען, אז ער גיט הונדערט טויזענד גולדען דעם מענשען, וועלכער וועט איהם ברענגען זיין קינד טויט אדער לעבעדיג. ער האט געהייסען פויקען אין די גאסען און בעטען יעדען, ווער עס ווייס עפעס פון זיין קינד. ער זאל עס איהם מעלדען.

אלץ איז אבער געווען אומזיסט. קיינער האט נישט געוואוסט, וואו גראף מעראס'ס קינד איז ארינגעקומען. דער טורעם פון טעטעני איז געווען הויך. אהין איז קיין צייטונג נישט צוגעקומען און קיינער איז נישט געקומען דערצעהלען דעם הענקער, אז מען זוכט א קינד.

מיר האבען דערגרייכט אונזער ציל. גראף מעראס האט זיך אפגעזאגט פון זיין שטעל אלס אויבער-קרימינאל-ריכטער און איז געווארען א נימסטליכער. מען האט מיט זיין מאנדאט זענען לויז גאהערן פון א שטרענגען ריכטער.

וואס העלפט עס אבער? עס איז שוין א געזעץ אין דער נאטור, אז א רוי-בער און מערדער פון ענדיגען זיין לעבען אויפ'ן עשאפאט. מען מוס באגרע-רויבער זענען אימער נאכ'ן אנדערן אויסגעכאפט געווארען. איך און מיין חאַ-בען געמוזט ענטלויפען פון בודאפעסט. מען האט געמוזט א געהייפע צייט זיך בעהאלטען אין די בערג. דער אדוואקאט איז געווארען האט א מאל רייכער און שטאלצער און אנגעהויבען צו דערהויבערן זיך פון אונז.

אמנמאל איז אונז געווען זעהר שלעכט. עס איז אונז אויסגעקומען צו שטארבען פון הונגער. מען מאן האט זיך פערשטעלט פאר א קומעדיאנט-רעדער און איז געקומען צום אדוואקאט בעטען הילף. דער אדוואקאט האט איהם ארויסגעטרי-בען און איהם געזאגט, אז קוים וועט ער נישט ענטלויפען נאך די זעלבע נאכט פון בודאפעסט, וועט ער איהם איבערגעבען דער פאליציי.

מען מאן האט געהערט גאר פיל גענען שטעלצען און רייכען אדוואקאט. ער האט געמוזט ענטלויפען. אויפ'ן וועג איז ער אנגעפאלען אויף א רייכער קארעטע און געוואלט זי בערויבען. עס איז איהם אבער נישט געלונגען. מען האט איהם געכאפט און פערארטיילט אויף לעבענסלענגליכער תפיסה.

שפעטער האט ער געטויטעט איינעם פון די אויפזעהער פון טורמע און מען האט איהם פער'משפט צום טויט.

געגעבען מיר פלעגט דער אדוואקאט מאל נישט ארויסלאזען לעדיג, ווען איך פלעג קוי-מען, אויך נישט געטון פון מיטלער אדער פון גוטסקייט. ער האט עס געטון, ווייל ער האט מיך געדארפט. איך פלעג איהם אפט צוזעהן און איהם פיעל אויפמערקזאמקייט. איך פלעג איהם עפעס צושטעלען מאלשע עדות, ווען ער האט געדארפט. איך צלעג אפט אונ-טערשרייבען זאכען, ווען דער אדוואקאט האט געדארפט און פלעג מיר גאנץ צאהר-ליך פערדינען דאס געלד, וואס ער האט מיר געגעבען.

זעהר אפט פלעגט ער מיך הייסען ארוסקאהרען פון בודאפעסט אויף א גע-וויסער צייט. איך פלעג איהם בוזען פאלגען. אפט פלעגט ער שיקען מיך רופען. איינמאל האט ער אפילו געשיקט נאך מיר א מענש, ער האט מיך א מאל פערגע-שטעלט פאר איינעם און דערצעהלט, אז איך בין זיינע א קרובה.

איך האב געזעהן, אז איך פאל וואס א מאל טיפער און טיפער. איך האב אנגעהויבען מיך צו גליטשען בארג-אראפ. עס האט מיך אנגעהויבען צו עקלען דאס לעבען. איך האב בעשלאסען מיך איבערצוגעבען דער פאליציי.

די ריכטער און דאס פובליקום האבען אויסגעהערט אויפמערקזאם סטאנסא'ס ערצעהלונג. ערשט יעצט האבען זיי אנגעהויבען צו פערשטעהן פיל זאכען, וועלכע זיי האבען ביז-אהער נישט פערשטאנען. די ערצעהלונג האט געמאכט א שרעקליכען רושם אויף אלעמען. קיינער האט נישט געגלויבט, אז דער געעהרטער און געשעצ-טער אדוואקאט גאוואק זאל זיין אזא רויבער און מערדער.

ווען אלע האבען זיך א ביסעל בערוהיגט האט דער ריכטער געפרעגט דעם אדוואקאט:

— האט קענט איהר דעם זאגען צו אייער פערטיידיגונג?

— עס איז א ליגען! — האט געברומט נאוואק — די אלטע מכשפה זאגט א ליגען!

— איך זאג א ליגען? — האט סטאנסא אויסגערופען — איז דען נישט אין יאהר 1771 געשטארבען דאס קינד פון דעם רייכען יאהאן זענטאוואן? ווער האט עס געטויטעט? — איך! פארוואס האט איהר עס געטויטעט? ווייל איהר האט מיך געהייסען. איהר זענט געווען זיין טייקון און צוגענומען זיין פערמעגען.

— דאס איז א ליגען! — האט נאוואק געקרעכצט — איך האב דיר געגעבען דאס קינד, דו זאלסט עס דערציהען, נישט דו זאלסט עס טויטען. עס איז אלמען געשטארבען.

סטאנסא האט בעוויזען, וואו זי האט געהאלטען דאס קינד ביז'ן טויט און עס איז אין ערגיץ נישט געווען בעערדיגט.

דאס געריכט האט געפאדערט די קירכען-בעכער און סטאנסא האט בעוויזען, אז אלץ, וואס זי זאגט, איז אמת.

דאן האט מען ארויסגעפיהרט חילהעלם סטעפאני, דעם געוועזענעם פראנק, און ער האט דערצעהלט, וואס מיט איהם האט פאסירט. זינט ער איז געקומען צו זיין פערשטאנד האט ער געהערט סטאנסא'ן גרויסמוטער. ער איז געווען סטאנסא אין בערצייגט, אז זי איז זיין גרויסמוטער. ערשט מיט עטליכע טעג צוריק איז ער געווער געווארען, ווער ער איז און ווי ער הייסט.

זיין עדות-זאגען האט קיין ווערט נישט געהאט, ווייל ער האט נישט געקענט בעווייזען, ווער ער איז. ער האט נאך געוויזען די עטליכע דאקומענטען, וועלכע סטאנסא האט איהם איבערגעגעבען. דאס איז געווען א טויף-שיין און א טויט-שיין אין איין דאקומענט איז געשטאנען, אז זיינע עלטערן האבען געטויפט איהם אין סאנטא מאריא'ס קירכע און איהם א נאמען געגעבען חילהעלם. אין אנדערן דאקומענט איז געשטאנען, אז דער דאזיגער חילהעלם איז געשטארבען.

סטאנסא האט אבער געבעטען, אז מען זאל רופען די פרוי, וועלכע האט אויסגעצויגען דעם קליינעם פראנק אדער חילהעלם. די פרוי איז געקומען און בעוויזען, אז דאס איז דאס זעלבע קינד, וואס זי האט ערצויגען. אין דער צייט ווען נאוואק האט ערקלערט, אז חילהעלם סטעפאני איז געשטארבען, האט דאס קינד געלעבט.

סטאנסא האט נעבערצייגט אזוי פיל בעווייזען גענען אדוואקאט, אז ער האט נישט געהאט קיין ווערטער זיך אויסצודרעהען. אלע זענען געווען איבערצייגט, אז זיין בעגען איהם און געפעדערט מען זאל איהם פערארטיילען.

(פארזעצונג קומט)

קומט אקיי געז מיט אייער שפענדע פאר די פסח-אקציע תומכי אורחים

Dnia 10 kwietnia r. b. o godz. 3 popoł. odbędzie się w lokalu naszym przy ul. Piotrkowskiej № 46 w pierwszym terminie

ogólne doroczne zebranie

Centralnego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi i Województwa Łódzkiego w Łodzi

z następującym porządkiem dziennym:
1) Zagajenie i wybór prezydjum.
2) Zatwierdzenie bilansu i sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok 1927.
3) Budżet na rok 1928.
4) Wybór członków Zarządu i Kandydatów na miejsce ustępujących.
5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej.
6) Sprawa otwarcia Spółdzielni Kredytowej.
7) Wnioski.

UWAGA: W razie nie dojścia do skutku w terminie powyższym Ogólne Zebranie odbędzie się w drugim terminie dnia 19 kwietnia b. r. o godz. 5-ej popoł. w lokalu własnym przy ul. Piotrkowskiej 46 i będzie prawomocne bez względu na ilość przybyłych członków.

ZARZĄD
Centralnego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi i Województwa Łódzkiego

יעדער קאן אויסנוצען די געלעגנהייט
קוימענדיג חמץ און מצהר כשר לחג הפסח דירעקט אין אונזער
„MALWIN“ נײ-ערעפענטע חמץ און מצהר-פאבריק
צו קאנקורענץ-פרײזען און רעלע בעהאנדלונג. די פרײזען זײנען פון 1.50 א פלאש און העכער. — פאר סוחרים ראבאט.
ווײן און מעהד-פאבריק „MALWIN“
לאדז, צעגעלניאנא 36
אינהאבער משה אלטער און הערשיל מיגדאל.

Obwieszczenie.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 30 marca 1928 roku, o godzinie 11 przed południem, odbędzie się w gmachu Towarzystwa losowanie do umorzenia $4^1/_2$%-ych i 5%-ych listów zastawnych Towarzystwa konwersyjnych na ogólną sumę złotych 115,800, przyczem przeznaczonych zostanie do zapłaty świadectw tymczasowych na zł. 31,167.

[illegible — advertisement printed sideways]

בעזיצער פון לעבענס-פערזיכערונג-פאליסען פון דער געו. „ראסיא.“ „ROSJA“
!! ס׳אין געעפענט געװארען אן׳אפיצעלע רעגיסטראציע פון די אויבענדערמאנטע פאליסען. די רעגיסטראציע-פארבעליסטען ערלעדיגט דאס בעװאוסטע ביורא !!
„ארגוס“, זאכאדניא 36.

Dr. Ludwik Falk

[illegible — sideways text]

װיכטיג פאר דאמען!
... 2.50 זל. ... 6 ...
„TOŁA“

ZAKŁAD ŚLUSARSKO-MECHANICZNY
F. MOTYL Majster cechowy
Łódź, Zawadzka 19, Tel. 55-42
Firma egz. od r. 1895:
אויספערטיגונג פון זעמטליכע שלאסער און מעכאנישע אויסארבעטונג, זאװי פרעסען און פארמיר-אײזען, צענטריפוגען און פארבער-קעסעל. װי אויך זעמטליכע מאשין-רעפאראטורען.
ספעציאליטעט:
...

כשר לפסח
צערעס
שפײזעפעטס
CERES Tłuszcz Jadalny
איז די בעסטע, אויסשליסליך רײנע פלאנצענפעטס.
קאכען
באקען
בראטען
„SATURNIA“ S. A. Warszawa.

מצות פרימא דינע
פון בעסטען מעהל A 0000
פנחם זשעמבינסקי דזשעלנא 24 טעל. 38-8
1416

לאמפען
פיר שפײזע-צימער סאלאן-קאבינעט שלאף-צימער
Sz. P. Szmalewicz
פאלודניאװא 8, טעל. 64-39.

רעטשניצע
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
17 זגערזשער 17, טעל. 16-33.

1-10, 8—2, 7—8	נערװ-, האלז-, אויערען-קר.	ד״ר ראסאװסקי
2—12, 8—7	נערװען-קראנקהײטען	ד״ר יוסטמאן
11—10, 2-1	הויט און געשלעכטס-קר.	ד״ר רוזשאנער
12—10, 5—4	קינדער-קראנקהײטען	ד״ר ראזענצװײג
1—$12^1/_2$, 6—5	פרויען-, און געבורטס-הילף	ד״ר פאפיערני
2—1, 8—7	אינערע-קראנקהײטען	ד״ר גאלדשטײן-פאלאק
2—1, 5—4	כירורגישע קראנקהײטען	ד״ר סאנטאר
1—11, 7—6	אינערע, הערץ, לונגען	ד״ר װײנבערג
10—12, 4—6	רענטגען	ד״ר סטופעל
9—3, 9—3	צאהן- און מויל-קראנק.	צאהן-ארצט א. גראדזענסקי / צאהן-ארצט ג. ראזעס

א רענטגען-אינסטיטוט

OGŁOSZENIE.

Na skutek reskryptu Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi L. dz. LRW. 1710/Ap. z dnia 22 marca 1928 roku, uchylającego uchwałę Magistratu Nr. 239 z dnia 15 marca 1928 w przedmiocie utrzymania dotychczasowych cen na pieczywo i mąkę i nakazującego podwyższenie cen maksymalnych na wymienione artykuły — niniejszem podaję do wiadomości mieszkańcom m. Łodzi, iż Magistrat m. Łodzi — opierając się na Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 lutego 1926 roku „O regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów, oraz odzieży i obuwia przez wyznaczanie cen“ (Dz. U. R. P. № 18 poz. 101), na Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 roku „O zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku“ (Dz. U. R. P. № 91 poz. 527) — uchwałą № 268 z dnia 26 marca 1928 roku zdecydował w celu przeciwdziałania ograniczeniu podaży (dowozu mąki) oraz dalszej zwyżce cen wyznaczyć następujące ceny maksymalne (najwyższe):

Na przetwory zbóż chlebowych za 1 klg.:

w hurcie:		w detalu:	
mąka żytnia 65%	— 65 gr.	mąka żytnia 65%	— 70 gr.
„ „ 70%	— $63^1/_2$ „	„ pszenna 55%	— 90 „
„ pszenna 55%	— 82 „	chleb żytni pytl. 65%	— $62^1/_2$ „
		„ „ „ 70%	— 60 „
		„ razowy	— 50 „
		bułki	1.20

W myśl §7 zacytowanego Rozporządzenia Rady Ministrów, wyżej wyznaczone ceny maksymalne obowiązują na terenie m. Łodzi od dnia następnego po ogłoszeniu.

Zaznaczam, że zgodnie z §§ 10 i 11 zacytowanego Rozporządzenia Rady Ministrów winni żądania lub pobierania cen wyższych od wyznaczonych, lub niezjawnienia tych cen w cennikach właściwych przedsiębiorstw handlowych, będą ukarani przez władzę administracyjną I instancji według art. 4 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 roku o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku (Dz. U. R. P. Nr. 91 poz. 527) aresztem do 6 tygodni lub grzywną do 10,000 złotych, o ile dany czyn nie ulega surowszemu ukaraniu w myśl innych Ustaw Karnych.

Łódź, dnia 27 marca 1928 roku.

Wiceprezydent m. Łodzi
(—) St. Rapalski.

מעבעל | קויפט נישט קײן | מעבעל
מעבעל
בעסאר איהר איבערצײגט אײך נישט אין מײן
מעבעל-געשעפט 44 גדאנסקא (דלוגא) 44
טעלעפאן 62-56
Ch. ŁAZNIK
מעבעל

הילנער ספרים-סקלאד | פירמעטונג פון קאלאמײער טליתים
25 פראצ. ביליגער!!
בײ א. מ. גרינשטײן ...

א פאבריקס-געבײדע
אויף קאנסטאנטינער גאס פאר 15.000 זלאטיס ...

אלס נעזשעלשאפט-לײסטעריו...

נענוצטע מאגאזין-שלעשלעך
קויפט דער קרינס-אינוואלידען-פאראײן אין לאדז.

א לאקאל ...

מ״ט 2000 דאלאר
...

Kunstseide
zum
Weben, Treiben, Spulen und Scheeren nimmt an in Lohn
firma Julius Lange
Wólczańska 51
tel. 10-15.

פאדערט איבעראל
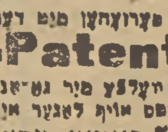
פעלד-בעטען
Palma-Patent
ניקעל-בעטען, ניקעל-מינדער-בעטען ...
מאטראצען
לאדז, פולנאצנא 24, טעל. 31-85

טליתים-פאבריק
...
א. ה. ציטרינאװסקי
קאמיענא 1, אין 2. טויער, פארטער.

װיכטיג פאר געפליגעל-הענדלער!
...

פאראנט 3 זל. | א פאראנט 3 זל.
והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת ???
17 פיעטריקאװער 17
...

פאר 3 זל. עלעקטרישע ליכט אין שטוב
פ. לעװי,
קאנסטאנטינער 58,
...

Redaktor wydawca H. Hamburski

Tłocznia: B. i M. Hamburski w Łodzi, Piotrkowska 10